

Załącznik nr 1

RAPORT Z WIZYTACJI

(ocena programowa – profil ogólnoakademicki)

do Uchwały Nr 942/2015
Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej
z dnia 10 grudnia 2015

dokonanej w dniach 18-19.01.2017 na kierunku *wokalistyka* prowadzonym w ramach *obszaru sztuki* na poziomie studiów *I i II stopnia* realizowanych w formie studiów *stacjonarnych o profilu ogólnoakademickim* na Wydziale *Wokalnym Akademii Muzycznej im. K. Lipińskiego we Wrocławiu*

przez zespół oceniający Polskiej Komisji Akredytacyjnej w składzie:

**przewodniczący: prof. dr hab. Sławomir Kaczorowski, członek PKA
członkowie:**

- 1. prof. dr hab. Wojciech Maciejowski, ekspert PKA**
- 2. dr hab. Monika Jakowczuk, członek PKA**
- 3. Dagny Czajkowska, ekspert student**
- 4. mgr Małgorzata Piechowicz, ekspert ds. wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia**

INFORMACJA O WIZYTACJI I JEJ PRZEBIEGU

Ocena jakości kształcenia na kierunku wokalistyka prowadzonym na Wydziale Wokalnym Akademii Muzycznej im. Karola Lipińskiego we Wrocławiu została przeprowadzona z inicjatywy Polskiej Komisji Akredytacyjnej w ramach harmonogramu prac określonych przez Komisję na rok akademicki 2017/2018. Polska Komisja Akredytacyjna po raz trzeci oceniała jakość kształcenia na ww. kierunku, ostatnia miała miejsce w roku akademickim 2010/2011, przyznano ocenę pozytywną (uchwała Nr 628/11 z dnia 7 lipca 2011 r.). W raporcie z poprzedniej wizytacji znalazły się zastrzeżenia dotyczące sylabusów zajęć, procesu ankietyzacji studentów, wsparcia studentów w zakresie udziału w programach wymiany międzynarodowej oraz umożliwienia studentom korzystania z sal ćwiczeniowych poza godzinami zajęć dydaktycznych. W następstwie przeprowadzonej wizytacji należy stwierdzić, iż Uczelnia dostosowała się do uwag Zespołu oceniającego PKA, sformułowanych podczas ostatniej oceny programowej.

Wizytacja została przygotowana i przeprowadzona zgodnie z obowiązującą procedurą. Zespół Oceniający PKA zapoznał się z raportem samooceny przekazanym przez Władze Uczelni. Wizytacja rozpoczęła się od spotkania z Władzami Uczelni oraz Wydziału, dalszy przebieg wizytacji był zgodny z ustalonym wcześniej harmonogramem. W trakcie wizytacji przeprowadzono spotkania ze studentami, pracownikami Wydziału, osobami odpowiedzialnymi za funkcjonowanie wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia, za prowadzenie kierunku studiów, praktyk, a także z przedstawicielami Samorządu Studentów i Biura Promocji i Organizacji Imprez. Ponadto przeprowadzono hospitacje zajęć, dokonano oceny losowo wybranych prac dyplomowych, a także

przeгляdu bazy dydaktycznej wykorzystywanej w procesie kształcenia. Przed zakończeniem wizytacji sformułowano wstępne uwagi i zalecenia, o których Przewodniczący Zespołu oraz współpracujący z nim eksperci poinformowali Władze Uczelni na spotkaniu podsumowującym.

Podstawa prawna oceny została określona w Załączniku nr 1, a szczegółowy harmonogram przeprowadzonej wizytacji, uwzględniający podział zadań pomiędzy członków zespołu oceniającego, w Załączniku nr 2.

OCENA SPEŁNIENIA KRYTERIÓW OCENY PROGRAMOWEJ DLA KIERUNKÓW STUDIÓW O PROFILU OGÓLNOAKADEMICKIM

Kryterium oceny	Ocena końcowa spełnienia kryterium				
	wyróżniająco	w pełni	znacząco	częściowo	niedostatecznie
1. Jednostka sformułowała koncepcję kształcenia i realizuje na ocenianym kierunku studiów program kształcenia umożliwiający osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia		X			
2. Liczba i jakość kadry naukowo-dydaktycznej oraz prowadzone w jednostce badania naukowe¹ zapewniają realizację programu kształcenia na ocenianym kierunku oraz osiągnięcie przez studentów zakładanych efektów kształcenia		X			
3. Współpraca z otoczeniem społecznym, gospodarczym lub kulturalnym w procesie kształcenia	X				
4. Jednostka dysponuje infrastrukturą dydaktyczną i naukową umożliwiającą realizację programu kształcenia o profilu ogólnoakademickim i osiągnięcie przez studentów zakładanych efektów kształcenia, oraz prowadzenie badań naukowych	X				
5. Jednostka zapewnia studentom wsparcie w procesie uczenia się, prowadzenia badań i wchodzenia na rynek pracy		X			
6. W jednostce działa skuteczny wewnętrzny system zapewniania		X			

¹ Określenia: obszar wiedzy, dziedzina nauki i dyscyplina naukowa, dorobek naukowy, osiągnięcia naukowe, stopień i tytuł naukowy oznaczają odpowiednio: obszar sztuki, dziedziny sztuki i dyscypliny artystyczne, dorobek artystyczny, osiągnięcia artystyczne oraz stopień i tytuł w zakresie sztuki.

jakości kształcenia zorientowany na ocenę realizacji efektów kształcenia i doskonalenia programu kształcenia oraz podniesienie jakości na ocenianym kierunku studiów					
---	--	--	--	--	--

Jeżeli argumenty przedstawione w odpowiedzi na raport z wizytacji lub wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy będą uzasadniały zmianę uprzednio sformułowanych ocen, raport powinien zostać uzupełniony. Należy, w odniesieniu do każdego z kryteriów, w obrębie którego ocena została zmieniona, wskazać dokumenty, przedstawić dodatkowe informacje i syntetyczne wyjaśnienia przyczyn, które spowodowały zmianę, a ostateczną ocenę umieścić w tabeli nr 1.

Max. 1800 znaków (ze spacjami)

Tabela nr 1

Kryterium	Ocena końcowa spełnienia kryterium				
	wyróżniająco	w pełni	znacząco	częściowo	niedostatecznie
Uwaga: należy wymienić tylko te kryteria, w odniesieniu do których nastąpiła zmiana oceny					

1. Jednostka sformułowała koncepcję kształcenia i realizuje na ocenianym kierunku studiów program kształcenia umożliwiający osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia.

1.1. Koncepcja kształcenia na ocenianym kierunku studiów jest zgodna z misją i strategią rozwoju uczelni, odpowiada celom określonym w strategii jednostki oraz w polityce zapewnienia jakości, a także uwzględnia wzorce i doświadczenia krajowe i międzynarodowe właściwe dla danego zakresu kształcenia.*

1.2 Plany rozwoju kierunku uwzględniają tendencje zmian zachodzących w dziedzinach nauki i dyscyplinach naukowych, z których kierunek się wywodzi, oraz są zorientowane na potrzeby otoczenia społecznego, gospodarczego lub kulturalnego, w tym w szczególności rynku pracy.

1.3 Jednostka przyporządkowała oceniany kierunek studiów do obszaru/obszarów kształcenia oraz wskazała dziedzinę/dziedziny nauki oraz dyscyplinę/dyscypliny naukowe, do których odnoszą się efekty kształcenia dla ocenianego kierunku.

1.4. Efekty kształcenia zakładane dla ocenianego kierunku studiów są spójne z wybranymi efektami kształcenia dla obszaru/obszarów kształcenia, poziomu i profilu ogólnoakademickiego, do którego/których kierunek ten został przyporządkowany, określonymi w Krajowych Ramach Kwalifikacji dla Szkolnictwa Wyższego, sformułowane w sposób zrozumiały i pozwalający na stworzenie systemu ich weryfikacji. W przypadku kierunków studiów, o których mowa w art. 9b, oraz kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela, o którym mowa w art. 9c ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. - Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. z 2012 r. poz. 572, z późn. zm.), efekty kształcenia są także zgodne ze standardami kształcenia określonymi w przepisach wydanych na podstawie wymienionych artykułów ustawy. Efekty kształcenia zakładane dla ocenianego kierunku studiów, uwzględniają w szczególności zdobywanie przez studentów pogłębionej wiedzy, umiejętności badawczych i kompetencji społecznych niezbędnych w działalności badawczej, na rynku

pracy, oraz w dalszej edukacji.*

1.5 Program studiów dla ocenianego kierunku oraz organizacja i realizacja procesu kształcenia, umożliwiającą studentom osiągnięcie wszystkich zakładanych efektów kształcenia oraz uzyskanie kwalifikacji o poziomie odpowiadającym poziomowi kształcenia określone dla ocenianego kierunku o profilu ogólnoakademickim.*

1.5.1. W przypadku kierunków studiów, o których mowa w art. 9b, oraz kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela, o którym mowa w art. 9c ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym, program studiów dostosowany jest do warunków określonych w standardach zawartych w przepisach wydanych na podstawie wymienionych artykułów ustawy.

1.5.2 Dobór treści programowych na ocenianym kierunku jest zgodny z zakładanymi efektami kształcenia oraz uwzględnia w szczególności aktualny stan wiedzy związanej z zakresem ocenianego kierunku.

1.5.3. Stosowane metody kształcenia uwzględniają samodzielne uczenie się studentów, aktywizujące formy pracy ze studentami oraz umożliwiają studentom osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia, w tym w szczególności w przypadku studentów studiów pierwszego stopnia - co najmniej przygotowanie do prowadzenia badań, obejmujące podstawowe umiejętności badawcze, takie jak: formułowanie i analiza problemów badawczych, dobór metod i narzędzi badawczych, opracowanie i prezentacja wyników badań, zaś studentom studiów drugiego stopnia lub jednolitych studiów magisterskich – udział w prowadzeniu badań w warunkach właściwych dla zakresu działalności badawczej związanej z ocenianym kierunkiem, w sposób umożliwiający bezpośrednie wykonywanie prac badawczych przez studentów.*

1.5.4. Czas trwania kształcenia umożliwia realizację treści programowych i dostosowany jest do efektów kształcenia określonych dla ocenianego kierunku studiów, przy uwzględnieniu nakładu pracy studentów mierzonego liczbą punktów ECTS.

1.5.5. Punktacja ECTS jest zgodna z wymaganiami określonymi w obowiązujących przepisach prawa, w szczególności uwzględnia przypisanie modułom zajęć powiązanych z prowadzonymi w uczelni badaniami naukowymi w dziedzinie/dziedzinach nauki związanej/związanych z ocenianym kierunkiem więcej niż 50% ogólnej liczby punktów ECTS.*

1.5.6. Jednostka powinna zapewnić studentowi elastyczność w doborze modułów kształcenia w wymiarze nie mniejszym niż 30% liczby punktów ECTS wymaganej do osiągnięcia kwalifikacji odpowiadających poziomowi kształcenia na ocenianym kierunku, o ile odrębne przepisy nie stanowią inaczej.*

1.5.7. Dobór form zajęć dydaktycznych na ocenianym kierunku, ich organizacja, w tym liczebność grup na poszczególnych zajęciach, a także proporcje liczby godzin różnych form zajęć umożliwiają studentom osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia, w szczególności w zakresie pogłębionej wiedzy, umiejętności prowadzenia badań oraz kompetencji społecznych niezbędnych w działalności badawczej. Prowadzenie zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość spełnia warunki określone przepisami prawa.*

1.5.8. W przypadku, gdy w programie studiów na ocenianym kierunku zostały uwzględnione praktyki zawodowe, jednostka określa efekty kształcenia i metody ich weryfikacji, oraz zapewnia właściwą organizację praktyk, w tym w szczególności dobór instytucji o zakresie działalności odpowiednim do celów i efektów kształcenia zakładanych dla ocenianego kierunku oraz liczbę miejsc odbywania praktyk dostosowaną do liczby studentów kierunku.

1.5.9. Program studiów sprzyja umiędzynarodowieniu procesu kształcenia, np. poprzez realizację programu kształcenia w językach obcych, prowadzenie zajęć w językach obcych, ofertę kształcenia dla studentów zagranicznych, a także prowadzenie studiów wspólnie z zagranicznymi uczelniami lub instytucjami naukowymi.

1.6. Polityka rekrutacyjna umożliwia właściwy dobór kandydatów.

1.6.1. Zasady i procedury rekrutacji zapewniają właściwy dobór kandydatów do podjęcia kształcenia na ocenianym kierunku studiów i poziomie kształcenia w jednostce oraz uwzględniają zasadę zapewnienia im równych szans w podjęciu kształcenia na ocenianym kierunku.

1.6.2. Zasady, warunki i tryb potwierdzania efektów uczenia się na ocenianym kierunku umożliwiają identyfikację efektów uczenia się uzyskanych poza systemem studiów oraz ocenę ich adekwatności do efektów kształcenia założonych dla ocenianego kierunku studiów.

1.7. System sprawdzania i oceniania umożliwia monitorowanie postępów w uczeniu się oraz ocenę

stopnia osiągnięcia przez studentów zakładanych efektów kształcenia.*

1.7.1. Stosowane metody sprawdzania i oceniania efektów kształcenia są adekwatne do zakładanych efektów kształcenia, wspomagają studentów w procesie uczenia się i umożliwiają skuteczne sprawdzenie i ocenę stopnia osiągnięcia każdego z zakładanych efektów kształcenia, w tym w szczególności w zakresie pogłębionej wiedzy, umiejętności prowadzenia badań oraz kompetencji społecznych niezbędnych w działalności badawczej, na każdym etapie procesu kształcenia, także na etapie przygotowywania pracy dyplomowej i przeprowadzania egzaminu dyplomowego, oraz w odniesieniu do wszystkich zajęć, w tym zajęć z języków obcych.

1.7.2. System sprawdzania i oceniania efektów kształcenia jest przejrzysty, zapewnia rzetelność, wiarygodność i porównywalność wyników sprawdzania i oceniania, oraz umożliwia ocenę stopnia osiągnięcia przez studentów zakładanych efektów kształcenia. W przypadku prowadzenia kształcenia z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość stosowane są metody weryfikacji i oceny efektów kształcenia właściwe dla tej formy zajęć.*

1. Ocena

W PEŁNI

2. Opis spełnienia kryterium, z uwzględnieniem kryteriów oznaczonych dwiema i trzema cyframi

1.1 Działania Wydziału Wokalnego Akademii Muzycznej im. Karola Lipińskiego we Wrocławiu i przedstawiona Strategia Rozwoju wpisują się w Strategię Rozwoju Akademii Muzycznej im. Karola Lipińskiego we Wrocławiu na lata 2012 – 2020 zatwierdzonej Uchwałą nr 31/2011/2012 Senatu Akademii Muzycznej z dnia 25 kwietnia 2012 roku.

W Strategii Rozwoju Wydziału Wokalnego wskazano na 5 podstawowych kierunków wzajemnie się przenikających i współzależnych, których efektem ma być osiągnięcie zamierzonych celów, m.in. takich jak: doskonalenie jakości kształcenia oraz sprawności organizacyjnej jednostki, kreowanie i rozwijanie różnorodnych form współpracy zarówno wewnątrz Uczelni, jak i z innymi ośrodkami naukowo-artystycznymi. Należy zwrócić uwagę na jasno wyartykułowany zapis (ad.3, str. 5 Strategii) o współpracy ze „(...)szkolnictwem (zwłaszcza artystycznym) niższego stopnia (...)”, mający decydujący wpływ na kontynuowanie i ciągłość procesu kształcenia artystycznego.

Głównym zadaniem Wydziału Wokalnego, wpisującym się również w Strategię Rozwoju Uczelni jest kształcenie w dużej mierze zależne od różnorodności oraz jakości oferty dydaktycznej, w oparciu o wykwalifikowaną kadrę naukowo-dydaktyczną. Zadanie to realizowane jest przez prowadzenie studiów na wszystkich trzech stopniach kształcenia (3-letnie studia licencjackie, 2-letnie studia magisterskie, studia doktoranckie) oraz studia podyplomowe. Strategia Rozwoju Wydziału zakłada stopniowe wprowadzanie nowych specjalności, kursów doszkalających i innych form zdobywania wiedzy i kompetencji, wpisujących się w zasadę kształcenia ustawicznego przy szczególnym uwzględnieniu procesu zmieniającej się rzeczywistości artystyczno-naukowej oraz zapotrzebowania szeroko rozumianego otoczenia społecznego. Organizacja kursów mistrzowskich, sympozjów naukowych czy konkursów, jak również rozszerzenie współpracy z innymi uczelniami artystycznymi w kraju i za granicą ze szczególnym dostosowaniem dobrych praktyk do własnych potrzeb rozwojowych, przy stałym monitorowaniu efektów kształcenia i programów w oparciu o wewnętrzny system zapewnienia jakości kształcenia sprawia, że Wydział funkcjonuje jako jednostka, która jest w permanentnym rozwoju, podlegająca przeobrażeniom mającym na celu z jednej strony poprawę efektów badań i jakości kształcenia, a z drugiej jako struktura otwarta na wyzwania i zapotrzebowania, jakie niesie ze sobą rozwój kultury muzycznej i zmiany jej funkcjonowania w znaczeniu instytucjonalno-formalnym. Koncepcja kształcenia umożliwia przygotowanie merytoryczne i praktyczne pozwalające na znalezienie zatrudnienia w zawodzie śpiewaka w instytucjach kulturalnych nie tylko w kraju, ale też za granicą. Należy stwierdzić, iż koncepcja kształcenia uwzględnia wzorce i doświadczenia krajowe i międzynarodowe, właściwe dla danego zakresu kształcenia; ponadto jest ona zgodna z misją Uczelni.

1.2. Plany rozwoju studiów na kierunku wokalistyka zatwierdzone zostały Uchwałą 40/2013 Rady Wydziału Wokalnego Akademii Muzycznej we Wrocławiu z dnia 17 września 2013 roku. Powyższe dotyczy wszystkich trzech stopni studiów (I, II i III st.) stacjonarnych i niestacjonarnych, specjalności

wokalno-aktorskiej i pieśniarsko-oratoryjnej oraz studiów podyplomowych. Zatwierdzone plany studiów mają swoje odniesienie do Strategii Rozwoju Wydziału Wokalnego oraz Strategii Rozwoju Akademii Muzycznej we Wrocławiu i uwzględniają stałe monitorowanie i doskonalenie jakości kształcenia zgodnie z europejskimi tendencjami rozwoju kierunku. Głównym zadaniem jest dążenie do umacniania pozycji naukowej i artystycznej jednostki poprzez organizację konferencji naukowych, sympozjów, kursów mistrzowskich prowadzonych przez uznane autorytety sztuki wokalnej oraz stały kontakt z uczelniami również z zagranicy. Efektem tego kierunku działań jest stałe poszerzanie oferty programowej i wzbogacanie jej o dyscypliny pokrewne wokalistyce, przejawiające się m.in. wykładami i seminariami z zakresu akustyki, posturologii, wokalistyki estradowej, jak również organizowanie projektów wspólnie z instrumentalistami specjalizującymi się w wykonawstwie muzyki dawnej. Współpraca z instytucjami kultury, np.: Operą Wrocławską, Narodowym Forum Muzyki, filharmoniami na Dolnym Śląsku (prócz waloru praktycznej prezentacji zdobytych umiejętności studentów) stanowi doskonałe źródło poznawcze jeśli chodzi o potrzeby rynku pracy. Takie podejście do omawianego zagadnienia niesie za sobą konieczność bieżącego korygowania planów i programów.

Powyższe uwagi świadczą, iż plany rozwoju kierunku wokalistyka uwzględniają tendencje zmian zachodzących w dziedzinie sztuki muzycznej w dyscyplinie artystycznej wokalistyka i zorientowane są na potrzeby otoczenia społecznego oraz rynku pracy.

1.3. Wydział Wokalny przyporządkował oceniany kierunek - na studiach pierwszego stopnia a także na studiach drugiego stopnia (specjalność: wokalno-aktorska i pieśniarsko-oratoryjna) - do obszaru kształcenia w zakresie sztuki, dziedziny sztuk muzycznych, dyscypliny artystycznej wokalistyka, do których odnoszą się efekty kształcenia. Określone zgodnie z założeniami ministerialnymi efekty uwzględniają umiejętności, wiedzę i kompetencje społeczne (Rozporządzenie MNiSW z dnia 4 listopada 2011 r. w sprawie wzorcowych efektów kształcenia, studia I i II stopnia o profilu ogólnoakademickim).

1.4. Senat AM we Wrocławiu uchwałą nr 26/2011/2012 z dnia 21.03.2012 roku przyjął dla kierunku wokalistyka efekty kształcenia określone zgodnie z założeniami ministerialnymi, które uwzględniają umiejętności, wiedzę i kompetencje społeczne (Rozporządzenie MNiSW z dnia 4 listopada 2011 r. w sprawie wzorcowych efektów kształcenia, studia I i II stopnia o profilu ogólnoakademickim). Efekty te są spójne z efektami kształcenia dla obszaru, poziomu i profilu ogólnoakademickiego, do którego został przyporządkowany kierunek. Uwzględniają one wszystkie istotne elementy niezbędne w dyscyplinach wykonawczych, m.in. : znajomość repertuaru, zrozumienie kontekstu sztuki muzycznej, umiejętności w zakresie: ekspresji artystycznej, pracy w zespole, publicznych prezentacji, ćwiczenia i pracy podczas prób.

Zdobycie kwalifikacji pedagogicznych - nieujęte w efektach kształcenia, planach studiów i siatkach godzin kierunku wokalistyka - możliwe jest (dla studentów częściowo odpłatnie) w ramach Studium Pedagogicznego, co rozszerza możliwości zatrudnienia absolwentów w szkolnictwie artystycznym. Efekty kształcenia pozwalają również na zdobycie pogłębionej wiedzy oraz umiejętności niezbędnych w działalności badawczej (np. W2_U10: posiadać umiejętność tworzenia rozbudowanych prezentacji w formie pisemnej na tematy dotyczące zarówno własnej specjalizacji, jak i szerokiej problematyki z obszaru sztuki, wykazując zdolność formułowania własnych sądów i wyciągania własnych wniosków; W1_08: posiadać znajomość stylów muzycznych i związanych z nimi tradycji wykonawczych). Wszystkie efekty są sformułowane w sposób zrozumiały, a ich weryfikacja odbywa się podczas publicznych prezentacji (w ramach egzaminów z przedmiotów praktycznych), lub kolokwium i zaliczeń (w ramach przedmiotów teoretycznych).

1.5.1. Program studiów i proces kształcenia na kierunku wokalistyka są dostosowywane i aktualizowane w kontekście zapotrzebowania rynku pracy i oczekiwań studentów. Zróżnicowana oferta przedmiotów fakultatywnych oraz specjalizacja na studiach drugiego stopnia pozwalają na swobodny dostęp absolwentów do rynku pracy. Program oferuje również moduł kształcenia nauczycielskiego, który spełnia wymagania ustawowe wynikające z art. 9c Prawa o szkolnictwie wyższym oraz określone w rozp. MNiSzW z dnia 17.01.2012, Dziennik Ustaw z 6.02.2012, poz. 131. Przedmioty wchodzące w skład tzw. modułu kształcenia nauczycielskiego obejmują: psychologię,

pedagogikę, podstawy dydaktyki, metodykę nauczania z literaturą pedagogiczną, a także praktykę pedagogiczną. Moduł kształcenia nauczycielskiego na kierunku wokalistyka nie jest realizowany obligatoryjnie.

1.5.2. Określone w sylabusach treści kształcenia są dostosowane do przyjętych efektów kształcenia i realizowane na zajęciach indywidualnych z głównego przedmiotu kierunkowego, jak również na muzycznych przedmiotach teoretycznych i humanistycznych. Dobór treści programowych dla studiów I stopnia zakłada wyposażenie studenta w umiejętności związane ze sztuką wykonawczą pozwalające z jednej strony na kontynuowanie procesu kształcenia na studiach II stopnia, a z drugiej w wiedzę teoretyczną dotyczącą kierunku i kompetencje społeczne, co umożliwi ewentualne podjęcie pracy w zawodzie śpiewaka – solisty (dla najzdolniejszych studentów) lub członka zespołu wokalnego. Studia II stopnia intensyfikują w/w założenia, z jednej strony poszerzając spektrum repertuarowe, jak i wiadomości w zakresie sztuki muzycznej, a z drugiej ukierunkowują studenta na wybranie określonej specjalności (wokarno-aktorskiej lub pieśniarsko-oratoryjnej), co odzwierciedlają m.in. następujące efekty kształcenia: W2_02: posiadać szczegółową wiedzę dotyczącą sposobów zastosowania elementów dzieła muzycznego i muzycznych wzorców formalnych do wyrażania własnych koncepcji artystycznych w obrębie repertuaru wokalnego związanego z własną specjalnością; W2_U01: posiadać wysoko rozwiniętą osobowość artystyczną umożliwiającą tworzenie, realizowanie i wyrażanie własnych koncepcji artystycznych. Kierunkowe treści programowe uzupełniane są o przedmioty humanistyczne pozwalające na uzyskanie przez studenta kompetencji społecznych istotnych dla samodzielnego funkcjonowania w sferze kultury, dzięki czemu osiągalne są m.in. następujące efekty: W1_K02: posiadać umiejętność organizacji pracy własnej i zespołowej w ramach realizacji wspólnych zadań i projektów; W1_K08: w sposób świadomy i profesjonalny umieć zaprezentować własną działalność artystyczną.

Obligatoryjne egzaminy ze śpiewu solowego (przynajmniej raz w roku akademickim), realizacja projektów artystycznych i operowych, uczestnictwo w kursach i konkursach, również międzynarodowych, udział studentów w wymianie w ramach programu Erasmus przyczyniają się do pogłębiania i uaktualniania wiedzy dotyczącej nowych tendencji interpretacyjno-wykonawczych. Również udział pedagogów Wydziału Wokalnego w konferencjach, seminariach oraz pracach jury konkursów wokalnych wskazują z jednej strony na prowadzone prace badawcze, których efekty przedstawiane są w formie referatów lub prezentacji, a z drugiej na wysoką pozycję, jaką posiada kadra ocenianego kierunku w środowisku wokalnym.

Uzupełnieniem oferty dydaktycznej i kierunkowych efektów kształcenia są efekty związane z modułami/ przedmiotami o charakterze fakultatywnym - z różnych dziedzin wiedzy, w tym: technologie informacyjne, przedmioty humanistyczne oraz o charakterze interdyscyplinarnym z pogranicza nauk ścisłych i sztuki.

1.5.3. Na ocenianym kierunku zajęcia są realizowane w formie wykładów, ćwiczeń i seminariów. Na studiach I stopnia proces pracy dydaktycznej przebiega, szczególnie na zajęciach indywidualnych, w oparciu o relację Mistrz-Uczeń, która zakłada ukierunkowanie i nadzorowanie dążenia do osiągnięcia odpowiedniego poziomu wiedzy i kompetencji koniecznych w zawodzie wokalisty, przy jednoczesnym dbaniu o rozwijanie własnej osobowości artystycznej studentów. Aktywizacja do samodzielnego przygotowania repertuaru pod nadzorem Mistrza przyczynia się do kształtowania dobrych praktyk i nawyków przydatnych w późniejszym życiu zawodowym, a także pozwala odnaleźć odpowiednią dla studenta przestrzeń artystycznej realizacji, którą będzie mógł doskonalić na studiach II stopnia w ramach określonej specjalności. Pozostałe przedmioty prowadzone głównie w małych grupach dają prowadzącemu możliwość bieżącej kontroli, a studentom poczucie zindywidualizowanego podejścia do procesu kształcenia i wspomagając systematyczne uczenie. Studenci studiów I stopnia włączani są w miarę osiągniętego poziomu i umiejętności w projekty koncertowe i artystyczne organizowane nie tylko na terenie Uczelni. Otrzymują również kompetencje i umiejętności prowadzenia samodzielnie prac badawczych (opisywanych następnie w pisemnych pracach dyplomowych), co rozwijane jest na kolejnym stopniu studiów. W ramach studiów II stopnia studenci oprócz praktyki koncertowej uczestniczą w projektach operowych i kantatowo-oratoryjnych, których uwieńczeniem jest ocena programu artystycznego stanowiąca składową ostatecznego wyniku studiów. W ramach seminariów prowadzonych na studiach II stopnia studenci prezentują samodzielnie

przygotowane prace i są włączani w projekty naukowe i artystyczne swoich nauczycieli akademickich, uczestniczą w pracach Koła Naukowego. Stworzone są więc warunki do prowadzenia i uczestniczenia w pracach artystycznych i badawczych, a realizowane metody pozwalają na samodzielne kształcenie teoretyczne (np. analiza literatury muzycznej, pisanie pracy dyplomowej), jak i praktyczne (np. przygotowywanie do przesłuchań, koncertów, konkursów, przedstawień operowych). Wykorzystywane przez nauczycieli metody są odpowiednie do zakładanych efektów kształcenia skierowanych na osiągnięcie przez dyplomanta studiów II stopnia pełnej artystycznej, intelektualnej i osobowościowej samodzielności.

Studenci podczas spotkania z ekspertem Zespołu Oceniającego stwierdzili, że metody prowadzenia zajęć są adekwatne do tematyki przedmiotu oraz wykładowcy akademicy motywują ich do pracy własnej. Według opinii studentów stosowane metody kształcenia zmuszają do samodzielnego przygotowania się i systematycznego uczenia się na każde zajęcie.

1.5.4. Czas trwania studiów na kierunku wokalistyka: na studiach I stopnia – 6 semestrów, zgodnie z siatką godzin (patrz tabela nr 3. Raportu samooceny) **jest 179 punktów ECTS (a nie obowiązujących 180)**; na studiach II stopnia w specjalności wokalnie-aktorskiej oraz specjalności pieśniarsko-oratoryjnej – 4 semestry – 120 punktów ECTS. Studenci mogą wykorzystać na każdym stopniu studiów dodatkowe punkty ECTS poza przyznanym limitem, a nadwyżka (ponad 30 punktów semestrze) może być zaliczona na poczet kolejnego semestru. Studia na kierunku wokalistyka prowadzone są z zastosowaniem zasady stopniowania trudności i weryfikowania umiejętności, co przekłada się na treści programowe modułów i ma wpływ na przypisaną im liczbę punktów ECTS. Czas trwania kształcenia na poszczególnych stopniach studiów umożliwia pełną realizację treści programowych określonych dla ocenianego kierunku. Liczba punktów ECTS przypisana poszczególnym przedmiotom jest adekwatna do nakładu pracy studenta, niemniej jednak w sumarycznej punktacji ECTS dla studiów I stopnia brakuje jednego punktu (patrz tabela nr 3 Raportu samooceny).

1.5.5. W ocenianej Jednostce punktacja ECTS dla studiów I i II stopnia została opracowana i powiązana z nakładem pracy koniecznym do realizacji danego przedmiotu, zgodnie z odpowiednimi przepisami. Liczba punktów ECTS przypisana modułom zajęć powiązanych z badaniami naukowymi/działalnością artystyczną na wizytowanym kierunku to: 115 punktów ECTS, co stanowi 63,89% ogólnej liczby 180 punktów wymaganych na studiach I stopnia; 95 punktów ECTS – czyli 79,17% ogólnej liczby 120 punktów obowiązujących na studiach II stopnia (Tabela nr 4 Raportu samooceny). Liczba punktów ECTS, jaką student musi uzyskać w ramach zajęć z obszarów nauk humanistycznych lub społecznych, niezwiązanych z kierunkiem studiów, wynosi: 8 p. (dla studiów I stopnia), 5 (dla studiów II stopnia). Zajęciom z Wychowania fizycznego przyporządkowano: 4 p. (w ramach studiów I stopnia), 2p. (w ramach studiów II stopnia). Wszystkie zajęcia i przypisane im punkty ECTS, zarówno na studiach I jak i II stopnia, wymagają bezpośredniego udziału nauczyciela akademickiego. Dane te świadczą o spełnieniu obowiązujących wymogów.

1.5.6. Zgodnie z wymogami §4 ust. 2 Rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 3.10.2014 roku w sprawie warunków prowadzenia studiów na określonym kierunku i poziomie kształcenia, student na studiach I stopnia powinien uzyskać minimum **54 punkty ECTS** (30 % z obowiązujących 180 punktów) w ramach przedmiotów fakultatywnych, a na studiach II stopnia minimum **36 punktów** (co stanowi 30% ze 120 punktów). **W planie studiów I stopnia wizytowanej Jednostki na przedmioty, które można uznać za fakultatywne, przeznaczono 44 punkty** (są to: Śpiew zespołowy/chór, Wybrane zagadnienia z historii muzyki/Historia muzyki, Harmonia ogólna/Ćwiczenia z harmonii, Historia sztuki/Historia estetyki, Fakultety ogólnouczelniane) **a więc za mało o 10 punktów**. Pozostałe przedmioty, deklarowanie przez Wydział, budzą zastrzeżenia, wynikające z błędnej interpretacji możliwości wyboru – tzn. poszczególnych lektoratów w ramach obowiązującego języka obcego (8 p.), jak również różnych form zajęć z wychowania fizycznego (4 p.). Są to przedmioty obowiązkowe i nie mogą być uznane za fakultatywne. Na studiach II stopnia przedmiotom fakultatywnym przypisano odpowiednio: ca 45 p. (dla specjalności wokalnie-aktorskiej) oraz ca 49 p.(dla specjalności oratoryjnej), wliczając jednocześnie możliwość wyboru języka obcego (2 punkty ECTS). W tym przypadku wymóg 30% jest spełniony,

nawet po odjęciu zajęć z języka obcego z oferty przedmiotów fakultatywnych. Przedstawiony układ tabeli (str. 5-6 Raportu samooceny) jest nieczytelny i trudno jednoznacznie określić liczbę punktów ECTS na przedmioty fakultatywne.

Taka interpretacja elastycznego doboru programu studiów nie jest słuszna, tym bardziej że Uczelnia posiada bardzo bogatą ofertę ogólnouczelnianych zajęć fakultatywnych, co potwierdzili również studenci wizytowanego kierunku. Na powyższy problem mylnego zinterpretowania tego zagadnienia zwrócono uwagę Władzom Wydziału i Uczelni na spotkaniu podsumowującym.

Studenci mogą zapisywać się na wybrane przedmioty fakultatywne po uprzedniej konsultacji z prowadzącym, część z nich zostaje uruchomiona tylko w wypadku osiągnięcia minimalnej liczby uczestników wymaganej dla całego modułu. Studenci wyrazili opinię, że przedmioty fakultatywne spełniają ich oczekiwania i są adekwatne do kierunku, niemniej jednak **wymóg wyboru przedmiotów fakultatywnych w zakresie minimum 30% punktów ECTS dla studiów I stopnia nie jest spełniony ze względu na niewłaściwą interpretację, przyjętą przez Władze Jednostki i Wydziału, dotyczącą możliwości wyboru języka obcego lub różnych form zajęć wychowania fizycznego, które są przedmiotami obowiązkowymi.**

1.5.7. Zajęcia prowadzone na kierunku wokalistyka dostosowane są do specyfiki przedmiotu i zakładanych efektów kształcenia. Przyjmują formę zajęć indywidualnych, grupowych i zbiorowych w postaci: wykładów, prezentacji, ćwiczeń, projektów artystycznych (w tym koncertów kameralnych, symfonicznych i operowych), lektoratów, seminariów. Zajęcia z przedmiotu głównego – śpiewu, realizowane są indywidualnie (z uwzględnieniem relacji Mistrz-Uczeń), jak również z towarzyszeniem pianisty akompaniatora. Podobnie czyli indywidualnie realizowane są inne przedmioty kierunkowe (np. praca z korepetytorem) lub podstawowe (fortepian) prowadzone w formie ćwiczeń. Większość innych zajęć kierunkowych i podstawowych, takich jak: śpiew zespołowy, kształcenie słuchu, czytanie nut głosem, prowadzonych jest w małych grupach, do których przynależność uzależniona jest od stopnia zaawansowania studentów. Również zajęcia wokalnie-aktorskie, takie jak: etudy słowne czy sceny wokalne, prowadzone są z podziałem na dwie grupy na roku. Jedyne zajęcia zbiorowe, takie jak: chór, opracowanie oratoriów i kantat czy zajęcia teoretyczne, prowadzone są w dużych grupach.

Takie zróżnicowanie form zajęć i liczebności grup oraz przypisana liczba godzin kontaktowych umożliwia osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia w zakresie wiedzy, umiejętności badawczych i kompetencji społecznych. Na ocenianym kierunku studiów, ze względu na jego specyfikę, zajęcia z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość mogą być stosowane w wyjątkowych sytuacjach w sposób eksperymentalny. Na chwilę obecną Wydział nie prowadzi regularnych zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość. Zespół oceniający pozytywnie ocenia organizację studiów, natomiast zastrzeżenia dotyczą samego harmonogramu - studenci studiów stacjonarnych II stopnia wizytowanego kierunku, aby zrealizować przedmioty: Psychologia, Pedagogika zmuszeni są do uczęszczania na zajęcia w weekendy (przeznaczone dla studentów studiów niestacjonarnych Wydziału Instrumentalnego). Niniejsze zastrzeżenia znajdują swoje potwierdzenie w opinii studentów.

Zdaniem studentów liczebność grup oraz dobrane odpowiednie formy zajęć pozwalają na osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia. Sekwencje przedmiotów w programie studiów studenci ocenili pozytywnie. Ponadto Władze Wydziału biorą pod uwagę zdanie studentów na temat planu studiów i harmonogramów zajęć. Na prośbę studentów zwiększono liczbę godzin z przedmiotów pt. „Etiudy słowne” i „Sceny wokalne”. Podczas spotkania z Zespołem Oceniającym PKA studenci pozytywnie ocenili organizację zajęć dydaktycznych. Studenci zwrócili uwagę, że zajęcia w Studium Pedagogicznym nie są dostosowane do harmonogramu zajęć wizytowanego kierunku. Studenci studiów stacjonarnych II stopnia wizytowanego kierunku, aby zrealizować przedmioty Psychologia, Pedagogika zmuszeni są do uczęszczania na zajęcia w weekendy (przeznaczone dla studentów studiów niestacjonarnych Wydziału Instrumentalnego).

Zgodnie z §8 Regulaminu Studiów, studenci mogą ubiegać się o indywidualny program studiów. O przyznaniu indywidualnego programu studiów decyduje Dziekan Wydziału po uzyskaniu zgody Rady Wydziału. Zgodnie z §10 Regulaminu Studiów, studenci mają prawo ubiegać się o indywidualny plan studiów. O przyznaniu indywidualnego planu studiów mogą ubiegać się studenci: prowadzący aktywną działalność artystyczną lub naukową, przygotowujący się do udziału w konkursach lub innych przedsięwzięciach artystycznych, studiujący więcej niż jeden kierunek studiów, znajdujący się

w trudnej sytuacji materialnej lub życiowej, przyjęci na studia w wyniku potwierdzenia efektów uczenia się, będący cudzoziemcami lub obywatelami polskimi mieszkającymi stale za granicą lub będący beneficjentami programu międzynarodowej wymiany stypendialnej. W obu przypadkach studenci podczas spotkania z Zespołem Oceniającym PKA byli zaznajomieni z możliwością studiowania wg indywidualnego planu studiów, jednak nikt z obecnych na spotkaniu studentów nie był nią zainteresowany.

1.5.8. Wizytowany kierunek w planie studiów nie ma przewidzianych praktyk zawodowych. Jednak na spotkaniu z Zespołem Oceniającym PKA studenci stwierdzili, że dla nich „praktyką zawodową” jest branie udziału w projektach operowych, w koncertach, spektaklach. Również dobór przedmiotów realizowanych na kierunku wokalistyka i sposób weryfikacji efektów związany jest w dużym stopniu z realizacją praktyk zawodowych. Przedmioty: *Śpiew solowy, Praca z korepetytorem, Śpiew zespołowy* lub *Chór* oraz przedmioty aktorskie takie jak: *Sceny wokalne* czy *Etiudy słowne* na studiach I stopnia kończą się publicznym występem bądź prezentacją osiągniętych umiejętności. Na studiach II stopnia, w zależności od specjalizacji, zakres takich przedmiotów poszerzony jest jeszcze m.in. o *Opracowanie oratoriów i kantat, Seminaria: kameralistyki słowiańskiej, kameralistyki zachodnioeuropejskiej, wykonawstwa muzyki dawnej, Przygotowanie muzyczne partii, Przygotowanie sceniczne partii*. Efektem tych działań są przedstawienia operowe i oratoryjno-kantatowe oraz recitale wokalne prezentowane nie tylko w ramach działalności artystycznej Uczelni, ale również podczas festiwali muzycznych (np. *Wratistavia Cantans*) czy konferencji naukowych (np. *Kursy Pedagogiki Wokalnej, Konferencje Naukowe Wybrane Problemy Wokalistyki* w Dusznikach Zdr.). Należy podkreślić ścisłą współpracę Wydziału z instytucjami kulturalnymi, m.in. Operą Wrocławską, Narodowym Forum Muzyki, filharmoniami w kraju, Polskim Stowarzyszeniem Pedagogów Śpiewu przy realizacji tego typu przedsięwzięć artystycznych, dających studentom ocenianego kierunku możliwość realizowania praktyk zawodowych i zdobywania doświadczenia zawodowego.

Praktyki, w ramach Studium Pedagogicznego (nie jest ono obligatoryjne) odbywają się w szkołach oraz innych placówkach oświatowych wskazanych przez Uczelnię lub wskazanych przez uczestnika i zaakceptowanych przez Kierownika Studium (§7 pkt. 4 Regulaminu Studium Pedagogicznego). Dobór miejsc praktyk jest zgodny z zakładanymi efektami kształcenia. W ramach Studium Pedagogicznego prowadzone jest także kształcenie w zakresie pozostałych modułów, które obejmują przygotowanie merytoryczne, psychologiczno-pedagogiczne i dydaktyczne. Program kształcenia, przygotowujący do wykonywania zawodu nauczyciela, jest zgodny z Rozporządzeniem MKiDzN z dnia 02.07.2014 roku w sprawie podstaw programowych kształcenia w zawodach szkolnictwa artystycznego w publicznych szkołach artystycznych.

1.5.9. W Jednostce istnieje możliwość prowadzenia kształcenia w językach obcych, jednak jak do tej pory realizowane jest to tylko w przypadku studentów korzystających z wymiany naukowej LLP Erasmus. Realizowane są również lektoraty, w ramach których studenci rozwijają biegłość w posługiwaniu się językiem obcym: angielskim, niemieckim i włoskim. Język włoski, jako najbardziej odpowiadający specyfice kształcenia na ocenianym kierunku, jest obowiązujący dla studentów wokalistyki. Kierunek wokalistyka stanowi interesującą ofertę dla potencjalnych studentów z zagranicy. W latach 2012-2016 ośmioro studentów i siedmiu pedagogów wizytowanego kierunku skorzystało z programu wymiany naukowej LLP Erasmus. Jeden pedagog uczestniczył w wymianie CEEPUS. Wydział Wokalny w ramach wymiany z ośrodkami zagranicznymi przyjął siedmiu studentów i dziewięć pedagogów w ramach programu Erasmus. Ponadto w roku akademickim 2013/2014, jeden pedagog uczestniczył w programie *Masters in the Academy* i jeden w programie *Visitig Professors*. W omawianym okresie 2012-2014, jeden student kierunku odbył staż zagraniczny w ramach *Praktyka SMP „Recent Graduate” programu Erasmus+*, a ośmioro pedagogów *Staż szkoleniowy STT programu Erasmus*.

Warsztaty i kursy wokalne prowadzone przez zaproszonych pedagogów z uczelni krajowych i zagranicznych (m.in. z Włoch, Anglii, Rosji, Niemiec, Czech, Słowacji, Austrii) przyczyniają się do rozwijania wiedzy i umiejętności w szerszym kontekście umiędzynarodowienia procesu kształcenia i należą do priorytetowych elementów strategii rozwoju Uczelni i Wydziału.

Wydział oferuje studia w systemie English Division, wszystkie zajęcia mogą być prowadzone w języku obcym. Zajęcia w języku obcym uruchamiane są wtedy, gdy zgłosi się 10 osób chętnych.

Językiem obowiązkowym dla studentów wizytowanego kierunku jest język włoski. Studenci I stopnia zaczynają naukę tego języka od poziomu podstawowego. Ponadto uczęszczają na drugi lektorat (do wyboru: język angielski lub język niemiecki, trwający 4 semestry. Podobna zasada obowiązuje w ramach studiów II stopnia. Uczelnia aktywnie działa w ramach międzynarodowego stowarzyszenia wyższych szkół muzycznych – Europejskiego Stowarzyszenia Konserwatoriów i Akademii Muzycznych (Association Européenne des Conservatoires, Académies de Musique et Musikhochschulen – AEC).

1.6.1. Zasady organizacyjne rekrutacji na studia reguluje Statut Akademii Muzycznej im. Karola Lipińskiego we Wrocławiu, uchwalony Uchwałą nr 26/2005/2006 Senatu Akademii Muzycznej im. Karola Lipińskiego we Wrocławiu z dnia 13 czerwca 2006 r., z uwzględnieniem późniejszych zmian (Rozdział VI, §48 - §49). Warunki, tryb, termin rozpoczęcia i zakończenia rekrutacji oraz zakres egzaminów wstępnych na studia stacjonarne i niestacjonarne określa załącznik do Uchwały nr 3/2015 Senatu AM we Wrocławiu z dnia 18.02.2015 roku. Szczegółowe informacje dotyczące rekrutacji zawarte są w co roku aktualizowanym Informatorze dla kandydatów na I rok studiów oraz na stronie internetowej (www.amuz.wroc.pl). O przyjęcie na studia mogą także ubiegać się cudzoziemcy, w tym osoby posiadający Kartę Polaka lub legitymujący się decyzją stwierdzającą polskie pochodzenie w myśl art.5 ust. 1-3 Ustawy o repatriacji, z dnia 9.11.2000 roku. W przypadku podejmowania studiów w języku angielskim kandydaci przedkładają dokument poświadczający znajomość tego języka. Wykaz dokumentów wymaganych od cudzoziemców ubiegających się na studia w AM we Wrocławiu stanowi Załącznik nr 5 do *Warunków, trybu rozpoczęcia i zakończenia rekrutacji*. Nad przebiegiem postępowania rekrutacyjnego czuwa Uczelniana Komisja Rekrutacyjna, będąca również organem odwoławczym (Rozdział I §2 Załącznika do Uchwały nr 3/2015 Senatu, powoływana przez Rektora zgodnie z Rozdział VI §49 Statutu AM, w której składzie znajdują się także przedstawiciele studentów, a postępowanie przeprowadzane jest przez Wydziałowe Komisje Rekrutacyjne powołane przez Dziekanów, które podejmują decyzje w sprawie przyjęć na studia (Rozdział VI, §48 Statutu AM). Rejestracja kandydatów odbywa się wyłącznie w systemie IRK, poprzez stronę Akademii Muzycznej i jest obowiązkowa.

Postępowanie rekrutacyjne na studia I stopnia ma charakter jawny i konkursowy, jego wymogi są szczegółowo określone dla każdego kierunku i specjalności. O przyjęciu na studia decyduje kolejność punktacji w poszczególnych specjalnościach. Szczegółowy zakres egzaminów wstępnych i zasady punktacji określone zostały w Załącznikach 1 i 2 do *Warunków, trybu i terminu rozpoczęcia i zakończenia rekrutacji* na rok akademicki 2016/2017. Należy zwrócić uwagę, że w dostarczonych PKA dokumentach, zapewne przez przeoczenie, brak jest wymagań programowych dla kandydatów na studia drugiego stopnia kierunku wokalistka, specjalności wokально-aktorskiej i pieśniarsko-oratoryjnej. Jednak w wydrukowanym *Informatorze dla kandydatów na studia 2016/2017*, takie wymagania zostały dokładnie określone. Listy kandydatów oraz wyniki egzaminów podawane są publicznie. Po zakończeniu każdego etapu egzaminów Wydziałowa Komisja Rekrutacyjna ogłasza listę kandydatów zakwalifikowanych do kolejnego etapu, a po zakończeniu ostatniego etapu, listę kandydatów, którzy pozytywnie zdali egzaminy wstępne. Warunkiem przystąpienia do rekrutacji jest posiadanie świadectwa dojrzałości oraz przygotowanie muzyczne odpowiadające warunkom wstępnym określonym przez Uczelnię (Rozdział II §8). Podczas rekrutacji kandydata na studia I stopnia kierunku wokalistyka, w I Etapie obowiązuje dwuczęściowy egzamin ze śpiewu (przygotowany program zawierać musi utwór kompozytora polskiego, arię barokową lub klasyczną oraz pieśń romantyczną), pozwalający ocenić indywidualne zdolności i zaawansowanie techniczne kandydata. Etap II obejmuje sprawdzian z kształcenia słuchu, zaś Etap III Kolokwium z wiedzy dotyczącej kierunku studiów oraz pisemny egzamin z wiedzy kierunkowej. Dla każdego etapu określona jest minimalna liczba punktów, jaką kandydat musi uzyskać by przejść do kolejnego etapu. Rekrutacja na studia II stopnia odbywa się na podstawie oceny występu artystycznego dokładnie określonego dla poszczególnych specjalności oraz rozmowy kwalifikacyjnej. Dla egzaminów tych ustalono również minimalną liczbę punktów decydującą o zdaniu egzaminie. Podczas wizytacji stwierdzono, że zasady są przejrzyste i transparentne oraz uwzględniają zasadę równych szans.

Na ocenianym kierunku istnieje też możliwość rekrutacji na studia niestacjonarne I stopnia *English Division*, jednak do tej pory nikt nie skorzystał z tej możliwości. Liczba przyjmowanych osób jest adekwatna do potencjału dydaktycznego Jednostki.

Podczas spotkania z Zespołem Oceniającym PKA byli obecni studenci I roku studiów I i II stopnia. Według ich opinii rekrutacja jest przeprowadzana w sposób przejrzysty i obiektywny.

1.6.2. Jednostka umożliwia zaliczenie efektów kształcenia uzyskanych poza systemem studiów. Zasady, warunki i tryb potwierdzania efektów uczenia się określa *Regulamin studiów* stanowiący Załącznik do Uchwały nr 12/2016 Senatu AM we Wrocławiu z dnia 27.04.2016 roku. W trakcie potwierdzania efektów uczenia się sprawdzane są faktyczne umiejętności i kompetencje w odniesieniu do efektów kształcenia określonych dla kierunku. Weryfikacja efektów dokonywana jest w formie egzaminu (wykonanie programu artystycznego) przeprowadzanego przez Wydziałową Komisję ds. Potwierdzenia Efektów Uczenia się. Dotychczas procedura taka nie miała zastosowania.

1.7.1. Na ocenianym kierunku weryfikacja zakładanych efektów kształcenia odbywa się w kilku formach określonych w Załączniku nr 11 do zarządzenia nr 34/2015 Rektora AM we Wrocławiu z dnia 27.10.2015 roku. Są to m.in.: komisyjna forma oceny efektów kształcenia w ramach przedmiotu kierunkowego (jest ona odpowiednikiem systemu weryfikacji efektów kształcenia prac etapowych), publiczna prezentacja uzyskanych efektów kształcenia inna niż egzamin, konfrontacja konkursowa efektów kształcenia w ramach nabytych umiejętności, rejestracja prezentacji artystycznej, praca pisemna, udział w działalności koncertowej uczelni, udział w projekcie pozauczelnianym. Istotnym elementem praktyki jest również udział studentów w ogólnopolskich i międzynarodowych konkursach wokalnych. Możliwość konfrontacji własnych umiejętności z adeptami sztuki wokalnej innych uczelni krajowych i zagranicznych ma znaczący wpływ na kształtowanie osobowości artystycznej studentów, jak również stanowi istotny bodziec do własnej pracy i doskonalenia. Należy podkreślić, że studenci ocenianego kierunku z konfrontacji tej wychodzą z sukcesami i licznymi nagrodami.

Prezentacje artystyczne, sprawdziany i testy pisemne oraz egzaminy ustne weryfikują nabytą wiedzę, jak również umiejętności i kompetencje społeczne. Motywują jednocześnie studentów w procesie dydaktycznym i dążeniu do zdobywania wiedzy i umiejętności. Metody sprawdzania efektów kształcenia są zawarte w sylabusach. Przedmioty podstawowe oraz kształcenia ogólnego oceniane są zwykle podczas egzaminu (zaliczenia) składanego przed pedagogiem prowadzącym. W przypadku przedmiotów kierunkowych, w tym głównego przedmiotu – śpiewu, weryfikacja efektów w zakresie wiedzy i umiejętności studentów oprócz egzaminu składanego przed komisją, odbywa się też na bieżąco podczas zajęć indywidualnych z zastosowaniem ciągłego monitorowania postępów pracy. Studenci podczas spotkania z Zespołem Oceniającym pozytywnie odnieśli się do stosowanych metod weryfikacji. Według nich pozwalają one stwierdzić poziom osiągnięcia efektów kształcenia. Metody weryfikacji efektów kształcenia z języków obcych umożliwiają określenie osiągniętego poziomu kompetencji językowej. Studenci podczas spotkania z Zespołem Oceniającym PKA pozytywnie ocenili poziom lektoratów, jednak nie mieli świadomości, że wymagane są egzaminy końcowe na poziomie B2 i B2+.

Proces dyplomowania na studiach I stopnia polega na obronie pisemnej pracy dyplomowej, wykonaniu recitalu, a na studiach II stopnia wymagany jest udział w przedstawieniu operowym/koncertie oratoryjno-kantatowym (w zależności od specjalności), recital oraz egzamin dyplomowy. Wszystkie egzaminy dyplomowe są egzaminami komisyjnymi. Przy obliczaniu ostatecznego wyniku studiów uwzględnia się w równym stopniu: średnią arytmetyczną z egzaminów i zaliczeń ze stopniem uzyskanych podczas trwania studiów, ocenę pracy artystycznej (jedna lub dwie oceny w zależności od poziomu studiów), ocenę pisemnej pracy dyplomowej, ocenę egzaminu dyplomowego. Średnia arytmetyczna w/w składników stanowi ostateczny wynik studiów.

Wydaje się, że w przypadku specyfiki takiego kierunku jak wokalistyka, wskazane byłoby położenie większego nacisku na podkreślenie oceny pracy artystycznej. W przypadku studiów I stopnia stanowi ona zaledwie 25%, a w przypadku studiów II stopnia 33,33% składowej oceny końcowej. Stąd propozycja ponownego przeanalizowania zasad dyplomowania z uwzględnieniem powyższych uwag.

Wiarygodną formą weryfikacji umiejętności artystycznych i kompetencji jest ocena zewnętrzna dokonywana podczas koncertów, jak i w zmaganiach konkursowych. W latach 2012-2016 studenci ocenianego kierunku uzyskali liczne nagrody na krajowych i międzynarodowych konkursach wokalnych. Otrzymywali nagrody lub stypendia ministerialne. Brali udział w licznych koncertach

filharmonicznych i przedstawieniach operowych (również premierowych).

Powyższe wskazuje, że przyjęte formy weryfikacji są adekwatne do zakładanych efektów kształcenia. Przy ocenie losowo wybranych pisemnych prac dyplomowych stwierdzono bardzo dużą różnicę w ich poziomie, zarówno jeśli chodzi o zawartość merytoryczną, jak i umiejętność dokumentowania pracy naukowo-badawczej od strony formalnej. Również w kilku przypadkach stwierdzono zawyżanie ocen mimo widocznych mankamentów merytorycznych czy formalnych (patrz: Załącznik nr 3).

Należy zwrócić uwagę na niespójny sposób przygotowywania prac dyplomowych pod względem formalnym i edytorskim. Brak jasnych i ściśle określonych zasad dotyczących np. stosowania przypisów, strony tytułowej, czcionki i liczby wierszy na stronie powoduje bardzo swobodne traktowanie tych wymagań zarówno przez autorów, jak i opiekunów prac. Wskazane byłoby opracowanie takich wzorcowych zasad obowiązujących nie tylko na ocenianym kierunku, ale również w całej Uczelni, na co zwrócono uwagę podczas podsumowującego spotkania z Władzami.

1.7.2. System oceny efektów kształcenia jest sprecyzowany w *Regulaminie Studiów* dostępnym na stronie www.amuz.wroc.pl oraz w sylabusach dostępnych do wglądu u Dziekana Wydziału. Jest on również przedstawiany studentom przez nauczycieli akademickich na pierwszych zajęciach. Weryfikacja indywidualnych umiejętności wokalnych odbywa się na bieżąco na zajęciach z pedagogiem, w trakcie kolokwium i egzaminów komisyjnych przy zastosowaniu skali określonej w §25 *Regulaminu*, od 2 (niedostateczny) do 5,5 (bardzo dobry+). Ocenom przypisana jest również wartość punktowa w skali 1 do 25, oraz ocena ECTS.

Zasady przyznania dyplomu z wynikiem celującym dokładnie określa §42 *Regulaminu Studiów*. O przyznanie takiego dyplomu występuje do Dziekana Wydziału, który przedstawia go Radzie Wydziału, komisja oceny egzaminu dyplomowego. Warunki jakie muszą zostać spełnione, określone zostały w §42 ust.2 *Regulaminu*. W wyjątkowych sytuacjach określonych w §42 ust. 4 dyplom z wynikiem celującym może otrzymać student, który w czasie studiów miał wybitne osiągnięcia artystyczne, lecz nie spełnia warunków określonych w §42 ust.2. Decyzje w takim przypadku podejmuje Rektor na wniosek Rady Wydziału, pozytywnie zaopiniowany przez Senat Uczelni.

Zasadnicza część weryfikacji umiejętności studentów w przedmiotach kierunkowych ma charakter komisyjny. Oceny są zwykle przekazywane i omawiane z poszczególnymi studentami tuż po zakończeniu egzaminu lub przekazywane i omawiane za pomocą innych środków (np. poczta elektroniczna). Wszystkie przypadki dotyczące przeniesienia egzaminu, dopuszczenia do sesji i powtarzania egzaminu zostały precyzyjnie określone w *Regulaminie studiów*. Dotyczy to również możliwości weryfikacji efektów kształcenia uzyskanych w innych uczelniach, również zagranicznych. Według opinii studentów, system sprawdzania wiedzy jest sprawiedliwy i jednolity dla wszystkich studentów. Zasady oceniania i źródła wiedzy konsekwentnie są udostępniane na początku semestru przez nauczycieli akademickich. Oceny wystawione z egzaminów (w szczególności z przedmiotów kierunkowych) są omawiane bezpośrednio z nauczycielem akademickim, który sprawuje opiekę artystyczną w ramach przedmiotu głównego. Omówienie odbywa się po egzaminie. Zapobiega to sytuacjom konfliktowym. Wyniki wszystkich egzaminów są wpisywane do protokołów egzaminacyjnych.

3. Uzasadnienie

Koncepcja kształcenia na ocenianym kierunku jest zbieżna z misją i strategią sformułowaną dla całej Uczelni i odpowiada celom określonym w Strategii Rozwoju Akademii Muzycznej im. Karola Lipińskiego we Wrocławiu na lata 2012 – 2020 zatwierdzonej Uchwałą nr 31/2011/2012 Senatu Akademii Muzycznej z dnia 25 kwietnia 2012 roku oraz polityce zapewnienia jakości kształcenia, co zapewnia nabycie wiedzy i umiejętności oraz kompetencji społecznych niezbędnych w życiu zawodowym absolwenta, jak również dających możliwość kontynuowania nauki na kolejnych etapach studiów. Wydział prawidłowo przyporządkował oceniany kierunek - na studiach pierwszego stopnia, a także na studiach drugiego stopnia (specjalność: wokально-aktorska i pieśniarsko-oratoryjna) - do obszaru kształcenia w zakresie sztuki, dziedziny sztuk muzycznych, dyscypliny artystycznej wokalistyka, do których odnoszą się efekty kształcenia określone zgodnie z założeniami ministerialnymi, uwzględniającymi umiejętności, wiedzę i kompetencje społeczne (Rozporządzenie MNiSW z dnia 4 listopada 2011 r. w sprawie efektów kształcenia, studia I i II stopnia o profilu

ogólnoakademickim).

Efekty kształcenia zostały sformułowane w sposób zrozumiały i czytelny; uwzględniający zdobywanie pogłębionej wiedzy, umiejętności badawczych, kompetencji społecznych - potrzebnych na rynku pracy, w dalszej edukacji, działalności artystycznej i badawczej, na co zwrócili również uwagę studenci ocenianego kierunku podczas spotkania z przedstawicielami PKA.

Koncepcja kształcenia została sformułowana i stale jest aktualizowana poprzez wymianę doświadczeń z innymi polskimi, jak i zagranicznymi uczelniami oraz instytucjami muzycznymi. Realizowane jest to poprzez udział pedagogów i studentów ocenianego kierunku w wydarzeniach artystycznych oraz wymianę m.in. w ramach programu Erasmus. Stałe monitorowanie i konsultowanie planów studiów z kadrą pedagogiczną, studentami oraz interesariuszami a także stosowane metody sprawdzania i oceniania efektów kształcenia wpisują się w politykę jakości kształcenia na omawianym kierunku. Studenci uzyskują uprawnienia zarówno do wykonywania zawodu solisty-śpiewaka, jak i artyści zespołów wokalnych. Posiadają również wiedzę, umiejętności i kompetencje społeczne przewidziane dla artystów teatrów muzycznych. Uczelnia oferuje studentom możliwość dodatkowego uzyskania kwalifikacji pedagogicznych pozwalających na podjęcie pracy w szkolnictwie artystycznym. Zasady i tryb rekrutacji są przejrzyste i zrozumiałe. Reguluje je Statut Akademii Muzycznej im. Karola Lipińskiego we Wrocławiu, uchwalony Uchwałą nr 26/2005/2006 Senatu Akademii Muzycznej im. Karola Lipińskiego we Wrocławiu z dnia 13 czerwca 2006 r. wraz z późniejszymi zmianami. Forma egzaminów wstępnych i wymagania dla kandydatów są jasno sprecyzowane i jednakowe dla wszystkich. Takie same zasady i warunki w trakcie procedury rekrutacyjnej oraz komisyjny sposób oceny kandydatów na studia zapewniają rzetelną ocenę i zachowanie zasady równych szans. Wątpliwości dotyczą systemu punktacji ECTS a także wagi oceny składowej za pisemną pracę dyplomową w kontekście oceny końcowej na dyplomie.

4. Zalecenia

1. Należy zmodyfikować system punktacji ECTS na studiach I stopnia w taki sposób, aby **oferta przedmiotów fakultatywnych** (modułów kształcenia, w tym przedmiotów) **stanowiła minimum 30% ogólnej puli punktów ECTS, tzn. 54 punkty. Należy wyeliminować z oferty przedmiotów fakultatywnych zajęcia z języka obcego i dopełnić brakujące 10 punktów. W siatce godzin studiów I stopnia suma punktów ECTS wynosi 179, a powinna być minimum 180** (patrz, 1.5.4., 1.5.6.).

2. W ramach studiów II stopnia **zajęcia z języka obcego należy zakwalifikować do grupy przedmiotów obowiązkowych**, a nie fakultatywnych (patrz, 1.5.6.).

3. **Należy opracować zasady przygotowywania prac dyplomowych pod względem formalnym i edytorskim** (m.in. stosowania przypisów, strony tytułowej, czcionki i liczby wierszy na stronie) obowiązujące nie tylko na ocenianym kierunku, ale również w całej Uczelni (patrz, 1.7.1.)

4. Proponuje się, ze względu na specyfikę kierunku wokalistyka, ponowne przeanalizowanie zasad dyplomowania z uwzględnieniem większego wpływu oceny pracy artystycznej na ocenę końcową studiów (patrz, 1.7.1.) .

2. Liczba i jakość kadry naukowo-dydaktycznej oraz prowadzone w jednostce badania naukowe zapewniają realizację programu kształcenia na ocenianym kierunku oraz osiągnięcie przez studentów zakładanych efektów kształcenia

2.1 Nauczyciele akademicki stanowiący minimum kadrowe posiadają dorobek naukowy-zapewniający realizację programu studiów w obszarze wiedzy odpowiadającym obszarowi kształcenia, wskazanemu dla tego kierunku studiów, w zakresie jednej z dyscyplin naukowych, do których odnoszą się efekty kształcenia określone dla tego kierunku. Struktura kwalifikacji nauczycieli akademickich stanowiących minimum kadrowe odpowiada wymogom prawa określonym dla kierunków studiów o profilu ogólnoakademickim, a ich liczba jest właściwa w stosunku do liczby studentów ocenianego kierunku.*

2.2 Dorobek naukowy, doświadczenie w prowadzeniu badań naukowych oraz kompetencje dydaktyczne nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia na ocenianym kierunku są adekwatne do realizowanego programu i zakładanych efektów kształcenia. W przypadku, gdy zajęcia realizowane są z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość, kadra dydaktyczna jest przygotowana do prowadzenia zajęć w tej formie.*

2.3 Prowadzona polityka kadrowa umożliwia właściwy dobór kadry, motywuje nauczycieli akademickich do podnoszenia kwalifikacji naukowych i rozwijania kompetencji dydaktycznych oraz sprzyja umiędzynarodowieniu kadry naukowo-dydaktycznej.

2.4 Jednostka prowadzi badania naukowe w zakresie obszaru/obszarów wiedzy, odpowiadającego/odpowiadających obszarowi/obszarom kształcenia, do którego/których został przyporządkowany kierunek, a także w dziedzinie/dziedzinach nauki oraz dyscyplinie/dyscyplinach naukowych, do których odnoszą się efekty kształcenia.*

2.5 Rezultaty prowadzonych w jednostce badań naukowych są wykorzystywane w projektowaniu i doskonaleniu programu kształcenia na ocenianym kierunku oraz w jego realizacji.

1. Ocena

W PEŁNI

2. Opis spełnienia kryterium, z uwzględnieniem kryteriów oznaczonych dwiema cyframi

2.1. Zgodnie z § 14 ust. 6 rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 3 października 2014 r. w sprawie warunków prowadzenia studiów na określonym kierunku i poziomie kształcenia (Dz. U. z 2014 r., poz. 1370), minimum kadrowe dla studiów pierwszego stopnia w obszarze kształcenia w zakresie sztuki stanowi co najmniej trzech samodzielnych nauczycieli akademickich oraz co najmniej trzech nauczycieli akademickich posiadających stopień naukowy doktora. Natomiast dla studiów drugiego stopnia, zgodnie z § 15 ust. 6 ww. rozporządzenia, minimum kadrowe stanowi co najmniej trzech samodzielnych nauczycieli akademickich oraz co najmniej czterech nauczycieli akademickich posiadających stopień naukowy doktora. Do minimum kadrowego kierunku wokalistyka prowadzonego na poziomie studiów pierwszego stopnia, Jednostka prowadząca kierunek zgłosiła 13 nauczycieli akademickich, w tym 3 z tytułem naukowym profesora 5 ze stopniem naukowym doktora habilitowanego i 5 ze stopniem naukowym doktora. Na poziomie studiów drugiego stopnia jest również zgłoszonych 13 osób (tych samych nauczycieli akademickich, co do studiów I stopnia), w tym 3 z tytułem naukowym profesora, 5 ze stopniem naukowym doktora habilitowanego oraz 5 ze stopniem naukowym doktora. Wizytowany kierunek Wokalistyka został przyporządkowany do obszaru sztuki, dziedziny sztuk muzycznych, dyscypliny wokalistyka. Zespół Oceniający zalicza wszystkie osoby do minimum kadrowego zgłoszone przez Jednostkę Wskazani nauczyciele akademicy zgłoszeni do minimum kadrowego posiadają dorobek naukowy/artystyczny zgodny z obszarem sztuki odpowiadający obszarowi kształcenia wskazanemu dla tego kierunku - w dziedzinie sztuki muzyczne, w dyscyplinie wokalistyka. Dorobek naukowy/ artystyczny kadry w pełni zapewnia realizację programu studiów dla kierunku wokalistyka.

Stosunek liczby nauczycieli akademickich stanowiących minimum kadrowe, do liczby studentów kierunku powinien spełniać wymagania określone w § 17 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia. Stosunek ten wynosi 1:3,3 na studiach I stopnia (studentów jest 43, nauczycieli akademickich zaliczonych do minimum kadrowego – 13), natomiast dla studiów drugiego stopnia 1:3,1 (studentów jest 41, nauczycieli akademickich zaliczonych do minimum kadrowego – 13) - przy obowiązującym granicznym 1:25 – dla kierunków studiów w obszarze sztuki. W związku z powyższym liczba nauczycieli akademickich stanowiących minimum kadrowe jest właściwa w stosunku do liczby studentów ocenianego kierunku. (w Raporcie samooceny, tabela 1 s. 2, źle podsumowano liczbę studentów studiów I i II st., powinno być 84 a nie 85). Zespół wizytujący PKA przeprowadził ocenę spełnienia wymagań dotyczących minimum kadrowego na podstawie przesłanej dokumentacji (Raportu samooceny), dokumentów przedstawionych podczas wizytacji oraz rozmów przeprowadzonych z władzami Wydziału. W ocenie uwzględniono w szczególności posiadane stopnie naukowe, a także dorobek naukowy i artystyczny nauczycieli akademickich. Sprawdzone również obciążenia dydaktyczne w bieżącym roku akademickim oraz złożone oświadczenia o wliczeniu do minimum kadrowego, na podstawie których stwierdzono, że wszystkie te osoby spełniają warunki określone w ustawie Prawo o szkolnictwie wyższym. Oceniana Jednostka zatrudnia wybitnych artystów-pedagogów o niekwestionowanym dorobku naukowym/artystycznym, co zapewnia właściwą realizację programu studiów oraz relację „mistrz-uczeń” tak niezbędną w indywidualnym kształceniu artystycznym. Nauczyciele akademicy stanowiący minimum kadrowe współpracują z filharmoniami, orkiestrami, teatrami operowymi oraz innymi zespołami, biorąc udział w spektaklach, koncertach i nagraniach, prezentują również recitale wokalne z udziałem pianistów-akompaniatorów – zaliczonych również do minimum kadrowego. Jednostka w pełni spełnia wymagania dotyczące minimum

kadrowego dla studiów I i II stopnia.

2.2. Specyfika procesu dydaktycznego w Akademii Muzycznej, w tym duże możliwości kształtowania indywidualnej ścieżki studiów, sprawiają, że zajęcia na kierunku Wokalistyka prowadzi 51 nauczycieli akademickich. Wśród profesorów i doktorów habilitowanych większość to reprezentanci dziedziny sztuk muzycznych – reprezentujących dyscypliny: wokalistyka, instrumentalistyka; są jednak także przedstawiciele dziedziny sztuk teatralnych (prowadzący zajęcia o profilu aktorskim) oraz nauk humanistycznych (prowadzący zajęcia ogólnouczelniane nie związane bezpośrednio z kierunkiem studiów).

Nauczyciele akademicy, zarówno ci wliczani do minimum kadrowego, jak i prowadzący na ocenianym kierunku zajęcia legitymują się wysokiej klasy dorobkiem artystycznym oraz naukowym, udokumentowanym publikacjami, w tym wydawnictwami fonograficznymi. Są to czynni i bardzo aktywni artyści, koncertujący i występujący na scenach krajowych i europejskich. W ich repertuarach znajdują się pierwszoplanowe partie wokalne, role aktorskie, dubbingowe, etc. Są także aktywni naukowo – pełnią role promotorów, recenzentów w postępowaniach doktorskich, habilitacyjnych, funkcje członków komisji habilitacyjnych; prowadzą także aktywną działalność organizacyjną. Są zapraszani do udziału w pracach jury w uznanych, liczących się konkursach wokalnych. Aktywność naukowa kadry ogniskuje się wokół problematyki techniki wokalnej i praktyki wykonawczej.

Dorobek naukowy, doświadczenie w prowadzeniu badań naukowych oraz kompetencje dydaktyczne nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia na ocenianym kierunku są adekwatne do realizowanego programu i zakładanych efektów kształcenia. Wydział nie prowadzi kształcenia na odległość.

2.3. Władze Wydziału prowadzą spójną i konsekwentną politykę kadrową, adekwatną do koncepcji kształcenia i planów rozwoju. Kadra pedagogiczna dobierana jest z dużą starannością, na drodze otwartych konkursów na stanowiska prowadzonych zgodnie z zasadami transparentności. Przeprowadzane są oceny okresowe, ankiety i analizy działalności naukowej i dydaktycznej kadry. Systematycznie na Uczelni wypełniana jest indywidualna ankieta osiągnięć artystycznych, naukowych, pedagogicznych i organizacyjnych pedagogów realizujących zajęcia. Dokonuje się przeglądu możliwych zmian kadrowych i ocenia się programy studiów doktoranckich w stosunku do ewentualnej rekrutacji kadry akademickiej. W latach 2013-2016 6 nauczycieli akademickich prowadziło zajęcia za granicą, 8 wzięło udział w programach międzynarodowych m.in. w programie Erasmus, Erasmus +, w stażach zagranicznych uczestniczyło 8 wykładowców. W latach 2012-2016 (na ocenianym kierunku) tytuł profesora otrzymała 1 osoba, postępowania habilitacyjne pomyślnie przeprowadziło 3 pracowników, przewody doktorskie zakończyło 2 osoby. Należy jednak zwrócić uwagę na to, iż aktualne minimum kadrowe zdominowane jest przez reprezentantów dyscypliny instrumentalistyka (9 na 13 osób zgłoszonych). Pomimo tego, że instrumentalisci – akompaniatory posiadają udokumentowany dorobek artystyczny w obszarze sztuki w dziedzinie sztuk muzycznych w dyscyplinie artystycznej wokalistyka, do której odnoszą się efekty kształcenia na tym kierunku – należy przyspieszyć rozwój i awanse nauczycieli akademickich reprezentujących dyscyplinę wokalistyka, zwłaszcza w odniesieniu do osób ze stopniem doktora.

2.4. Działalność naukowa na ocenianym kierunku prowadzona jest przede wszystkim w sferze artystycznej i obejmuje badania prowadzone przez poszczególnych pedagogów w specjalnościach przez nich reprezentowanych, a dotyczących dyscypliny wokalistyka i subdyscypliny kameralistyka fortepianowa. Na Wydziale miały miejsce liczne wydarzenia artystyczne: koncerty, seminaria, konferencje i kursy mistrzowskie. W czasie ich trwania, pedagodzy wygłaszają odczyty, wykłady i referaty poświęcone problematyce ściśle związanej ze swoją specjalnością. Warto odnotować ich aktywny udział w następujących przedsięwzięciach, odbywających się w wizytowanej Jednostce lub poza Uczelnią: Zimowy kurs wokalny w Dusznikach, Jesienny kurs wokalny we Wrocławiu; liczne sesje i sympozja naukowe m.in: "Muzyka oratoryjna i kantatowa w aspekcie praktyki wykonawczej", konferencje naukowe "Wybrane problemy wokalistyki" czy „Kurs pedagogiki wokalnej” a także "Warsztaty operowe" itp. Poprzez uczestnictwo w: konferencjach, sympozjach, wymianie międzynarodowej w ramach programu Erasmus, a także poprzez uczestnictwo w koncertach i wszelkiego rodzaju przedsięwzięciach artystycznych nauczyciele akademicy poznają

międzynarodowe standardy i trendy dydaktyczne, a także zapoznają się z wynikami badań naukowych zagranicznych ośrodków. Opisana wyżej formy aktywności nauczycieli akademickich uświadamia studentom konieczność poszerzania swojej wiedzy, w tym samodzielnych badań nad interpretacją dzieła muzycznego.

2.5. Rezultatem prowadzonych badań artystyczno-naukowych są (wykorzystywane także w procesie kształcenia na kierunku wokalistyka) zarejestrowane koncerty na płytach CD, nagrania radiowe i telewizyjne, liczne recitale (solowe i kameralne), udział w wykonaniach form wieloobsadowych, a także wydane materiały w postaci publikacji, w tym serii wydawniczych, m.in.: "Wokalistyka i Pedagogika wokalna". Publikacja poświęcona jest szeroko rozumianej sztuce wokalne realizowanej przez Polskie Towarzystwo Pedagogów Śpiewu oraz Katedrę Wokalistyki przy współpracy Centrum Edukacji Artystycznej, Instytutu Wokalistyki AM w Katowicach oraz Krynickiego Towarzystwa Kulturalnego im .J. Kiepury. Publikacja jest podzielona na 3 części i zawiera następujące działy tematyczne: Historia muzyki wokalne, Pedagogika wokalna oraz Wspomnienia Większość publikowanych prac była prezentowana na konferencjach naukowych we Wrocławiu. Jednostka przedstawiła wykaz zrealizowanych tematów badawczych w latach 2013-2016. Problematyka, kierunki i metodologia badań naukowych/ artystycznych realizowanych w Jednostce jest zgodna z zakresem obszaru kształcenia odpowiadającemu obszarowi do którego przyporządkowany został kierunek wokalistyka oraz dziedzina sztuk muzycznych. Wyniki prowadzonych badań naukowych prowadzonych w ramach projektów badawczych mają bezpośrednie przełożenie na szeroko pojęte doskonalenie procesu kształcenia.

3. Uzasadnienie

Jednostka spełnia wymagania dotyczące minimum kadrowego dla studiów I i II stopnia, zatrudnia artystów-pedagogów o dużym dorobku naukowym/artystycznym, co zapewnia właściwą realizację programu studiów, w tym relację „mistrz-uczeń” tak niezbędną w indywidualnym kształceniu artystycznym. Bogata i różnorodna aktywność artystyczno-naukowa nauczycieli akademickich ma bezpośrednie przełożenie na szeroko pojęte doskonalenie procesu kształcenia. Władze Wydziału zapewniającą prawidłowy proces dydaktyczny jak również stymulują nauczycieli akademickich do podwyższania swoich kwalifikacji oraz sprzyjają umiędzynarodowieniu kadry naukowo-dydaktycznej.

4. Zalecenia

1. w celu zapewnienia optymalnej stabilności kadry należy przyspieszyć rozwój i awanse nauczycieli akademickich reprezentujących dyscyplinę wokalistyka, zwłaszcza w odniesieniu do osób starających się o uzyskanie ze stopnia doktora.

3. Współpraca z otoczeniem społecznym, gospodarczym lub kulturalnym w procesie kształcenia

3.1 Jednostka współpracuje z otoczeniem społecznym, gospodarczym lub kulturalnym, w tym z pracodawcami i organizacjami pracodawców, w szczególności w celu zapewnienia udziału przedstawicieli tego otoczenia w określaniu efektów kształcenia, weryfikacji i ocenie stopnia ich realizacji, organizacji praktyk zawodowych, w przypadku, gdy w programie studiów na ocenianym kierunku praktyki te zostały uwzględnione.*

3.2 W przypadku prowadzenia studiów we współpracy lub z udziałem podmiotów zewnętrznych reprezentujących otoczenie społeczne, gospodarcze lub kulturalne, sposób prowadzenia i organizację tych studiów określa porozumienie albo pisemna umowa zawarta pomiędzy uczelnią a danym podmiotem. *

1. Ocena

WYRÓŻNIAJĄCO

2. *Opis spełnienia kryterium, z uwzględnieniem kryteriów oznaczonych dwiema cyframi*

3.1. Wydział od dawna współpracę z instytucjami kultury w regionie - przyszłymi pracodawcami absolwentów. Akademia Muzyczna realizuje działania nakierowane na rozwój artystyczny studentów. Uwarunkowania i rozwój rynku pracy sprawiają, że Uczelnie muszą sprostać wielu nowym wyzwaniom, związanym z koniecznością adoptowania się do zmian i przeobrażeń zachodzących w otoczeniu, stąd dobra współpraca z otoczeniem zewnętrznym jest jednym z filarów funkcjonowania Wydziału. Celem owej współpracy jest dbałość o jakość kształcenia, a także realizacja wspólnych

przedsięwzięć dydaktycznych i naukowo-badawczych jak i dążenie do doskonalenia programu kształcenia. Uczelnia ma świadomość wzajemnych korzyści i szans płynących ze współpracy z otoczeniem kulturalnym oraz społeczno - gospodarczym, nie tylko w kontekście własnego rozwoju, ale również regionu. Znajduje to swój wyraz w budowaniu pomostów pomiędzy nauką a kulturą. Utrzymywanie jak najlepszych kontaktów pozwala Wydziałowi pozyskiwać przyszłych partnerów, którzy w procesie długofalowym mogą okazać się potencjalnymi pracodawcami dla studentów. W celu wykorzystania potencjału ludzkiego, jak i wzajemnych doświadczeń artystycznych, a także optymalnego formułowania efektów kształcenia i ich weryfikacji Uczelnia współpracowa (w różnych formach) z następującymi instytucjami, stowarzyszeniami i inicjatywami kulturalno-oświatowymi:

- Diagona Technologes [wspólne przygotowanie wykładu „Overtones tapestry in classical voice na konferencję COST do Kopenhagi, pomoc w przygotowaniu warsztatów posturologicznych].

- Narodowym Forum Muzyki [liczne projekty wokalne m.in. koncerty w ramach 51 Edycji Festiwalu Wratislavia Cantans, koncert w ramach cyklu :”1000 lat muzyki we Wrocławiu”prowadzonego przez NFM z okazji Europejskiej Stolicy Kultury].

- Zespołem „Centrum Edukacji Kulturalnej Dzieci i Młodzieży”, Młodzieżowym Domem Kultury im .M. Kopernika we Wrocławiu [udział Pedagogów w pracach Jury X Festiwalu Kolęd i Pastorałek].

- Orkiestrą Reprezentacyjną Wojsk Lądowych we Wrocławiu, Filharmonią Dolnośląską, Filharmonią Wałbrzyską [wspólne koncerty i projekty muzyczne].

- Rotary Wrocław Panorama [realizacja wspólnego projektu z Wydziałem Wokalnym - koncertu charytatywnego].

- Towarzystwem Muzycznym im. K. Kurpińskiego we Włoszakowicach [współpraca przy organizacji „Konkursów Pieśni i Arii poprzez systematyczne przygotowanie studentów Wydziału Wokalnego w wielu edycjach].

- Szkołą Podstawową nr.95 we Wrocławiu [studenci są jurorami w „Międzyszkolnym Festiwalu Piosenki Religijnej- Anielska Muzyka”].

- Chórem Uniwersytetu Wrocławskiego „Gaudium” [udział pedagogów oraz studentów w licznych koncertach]

- Operą Wrocławską [udział pedagogów i studentów w spektaklach w latach 2013-2016]

- Klubem Muzyki i Literatury we Wrocławiu [wieloletnia współpraca w postaci licznych koncertów].

- Capellą Cracoviensis [regularny udział studentów w koncertach].

- Uniwersytetem Wrocławskim Trzeciego Wieku [organizacja koncertów].

- Konsulatem Honorowym Republiki Austrii [realizacja Wielkich Bali Wiedeńskich].

- konserwatorium muzycznym w Pradze i w Zilinie.

- Akademią Sztuk Pięknych, Państwową Wyższą Szkołą Teatralną – filia we Wrocławiu [przy realizacjach spektakli dyplomowych]

Akademia Muzyczna im. K .Lipińskiego we Wrocławiu, w tym Wydział Wokalny oraz Polskie Stowarzyszenie Pedagogów Śpiewu są od wielu lat organizatorami Kursów Interpretacji Muzyki Oratoryjnej i Kantatowej. Wydział organizuje również Kursy pedagogiki wokalne dwa razy w roku - w lutym w Dusznikach Zdroju, we wrześniu we Wrocławiu, w ramach których odbywają się sesje i sympozja naukowe.

Wszystkie opisane wyżej formy współpracy służą także zapewnieniu udziału przedstawicieli tego otoczenia w konsultacjach w sprawie programu kształcenia, w określaniu efektów kształcenia, weryfikacji i ocenie stopnia ich realizacji.

3.1. Oceniana Jednostka nie prowadzi studiów we współpracy lub z udziałem podmiotów zewnętrznych.

3. Uzasadnienie

Zakres współpracy jest w pełni zadowalający. Kooperacja z otoczeniem społecznym, gospodarczym i kulturalnym stanowi bardzo ważny aspekt studiów na ocenianym kierunku. Wydział bierze czynny udział w życiu muzycznym i kulturalnym swojego miasta i regionu. Uczestnictwo studentów w licznych występach i koncertach zwiększa szansę na znalezienie zatrudnienia po skończeniu nauki i stanowi swoisty pomost pomiędzy edukacją a życiem zawodowym. Te wspólne działania owocują bardzo ciekawymi projektami artystycznymi i przynoszą wzajemne korzyści, Wydział wyróżnia się stałą, różnorodną i intensywną współpracą z partnerami zewnętrznymi. Zakres kooperacji umożliwia

studentom nawiązywanie kontaktów i zdobywanie pierwszych doświadczeń zawodowych. Studenci uzyskują również świadomość, jakie są potrzeby i jak wysokie wymagania pracodawców, co niewątpliwie jest czynnikiem korzystnie wpływającym na jakość kształcenia już podczas studiów. Bogata i różnorodna współpraca z otoczeniem społecznym, gospodarczym i kulturalnym w znacznym zakresie zapewnia weryfikację i ocenę stopnia realizacji efektów kształcenia.

4. Zalecenia

1. Ze względu na stałą i regularną współpracę z Narodowym Forum Muzyki im. Witolda Lutosławskiego należy rozważyć podpisanie umowy pomiędzy obu instytucjami w celu ustalenia zasad kooperacji i odpowiedzialności stronami.

4. Jednostka dysponuje infrastrukturą dydaktyczną i naukową umożliwiającą realizację programu kształcenia o profilu ogólniakademickim i osiągnięcie przez studentów zakładanych efektów kształcenia, a także prowadzenie badań naukowych

4.1 Liczba, powierzchnia i wyposażenie sal dydaktycznych, w tym laboratoriów badawczych ogólnych i specjalistycznych są dostosowane do potrzeb kształcenia na ocenianym kierunku, tj. liczby studentów oraz do prowadzonych badań naukowych. Jednostka zapewnia studentom dostęp do laboratoriów w celu wykonywania zadań wynikających z programu studiów oraz udziału w badaniach.*

4.2 Jednostka zapewnia studentom ocenianego kierunku możliwość korzystania z zasobów bibliotecznych i informacyjnych, w tym w szczególności dostęp do lektury obowiązkowej i zalecanej w sylabusach, oraz do Wirtualnej Biblioteki Nauki.*

4.3 W przypadku, gdy prowadzone jest kształcenie na odległość, jednostka umożliwi studentom i nauczycielom akademickim dostęp do platformy edukacyjnej o funkcjonalnościach zapewniających co najmniej udostępnianie materiałów edukacyjnych (tekstowych i multimedialnych), personalizowanie dostępu studentów do zasobów i narzędzi platformy, komunikowanie się nauczyciela ze studentami oraz pomiędzy studentami, tworzenie warunków i narzędzi do pracy zespołowej, monitorowanie i ocenianie pracy studentów, tworzenie arkuszy egzaminacyjnych i testów.

1. Ocena

WYRÓŻNIAJĄCO

2. Opis spełnienia kryterium, z uwzględnieniem kryteriów oznaczonych dwiema cyframi

4.1. Baza dydaktyczna Uczelni zlokalizowana jest w 5 następujących budynkach: rozległy i funkcjonalny gmach główny [budynek A], w którym znajduje się m.in. sala teatralna, umożliwiająca realizację oper kameralnych lub koncertów kameralnych z repertuarem wokально-instrumentalnym (z udziałem studentów kierunku wokalistyka); tzw. oficyna wysoka [budynek B]; piętrowy obiekt tzw. oficyna niska [budynek C]; budynek D, gdzie mieszczą się sale dydaktyczne; a także nowy obiekt, nazwany budynkiem E. W nowym obiekcie zlokalizowano m.in.: salę koncertową z widownią na 300 miejsc (450 m²) – rozległa scena daje możliwość prezentacji wieloobsadowych form wokально-instrumentalnych (z udziałem studentów kierunku wokalistyka); salę audytoryjną z widownią na 100 miejsc (78 m²); salę prób dla wielkich formacji wykonawczych (167 m²); salę baletową (89 m²) - niezbędną do prowadzenia specyficznych zajęć dla kierunku wokalistyka – m.in. ruch sceniczny; kompleks sal dydaktycznych, kompleks sal do pracy indywidualnej studentów i doktorantów, studio nagrań, pomieszczenia Studia Technik Audiowizualnych, pomieszczenia Studia Kompozycji Komputerowej oraz Pracowni Muzyki Teatralnej i Filmowej. Ponadto w budynku E znajdują się podziemny parking oraz przestrzeń wystawiennicze. Obiekt w całości został dostosowany do potrzeb osób niepełnosprawnych.

W związku ze stałą rozbudową obecnie nie można korzystać w pełni ze wszystkich sal dydaktycznych. choć aktualne warunki pracy studentów należy uznać za optymalne. Od roku 2017/2018 przewidziane jest umieszczenie większości pomieszczeń Wydziału w kolejnym nowym budynku F, przy ulicy Podwale 13, co świadczy o determinacji Władz Wydziału i Uczelni związanej ze stałą rozbudową infrastruktury dydaktycznej.

4.1. Zbiory Biblioteki Głównej stanowią 140 tysięcy vol. w tym: druki muzyczne, książki, roczniki czasopisma, prace naukowe, dokumenty dźwiękowe czyli płyty (analogowe, CD, DVD) oraz

dokumentacja muzyczna. Istnieje możliwość dostępu do centralnej informacji o zasobach naukowych i akademickich bibliotek w kraju i za granicą. Pracownicy i studenci mogą korzystać z następujących licencjonowanych zasobów: bazy nagrań Naxos Music Library, bazy czasopism Cambridge University Press, bazy Oxford University Press Grove Online, kolekcji pełnotekstowych czasopism muzycznych JSTOR\Music.

Tematyka zbiorów odzwierciedla kierunki i specjalności, w ramach których odbywa się kształcenie na Wydziale. Gromadzona jest także literatura potrzebna do realizacji procesu dydaktycznego na kierunku wokalistyka, w tym zalecana w sylabusach. W Akademii Muzycznej każdy student ma dostęp do źródeł elektronicznych, czytelnia posiada dwanaście miejsc komputerowych a w wypożyczalni jest dostępnych pięć takich stanowisk, co należy uznać za w pełni wystarczające - biorąc pod uwagę przeciętną liczbę studentów akademii muzycznej.

4.1 W jednostce nie jest prowadzone kształcenie na odległość, aktualnie prowadzone są jedynie eksperymenty w tym zakresie.

3. Uzasadnienie

Baza naukowo-dydaktyczna uzyskała w ostatnich latach nową jakość. Nowy obiekt (budynek E) spełnia najwyższe standardy techniczne. W ramach zrealizowanego projektu dokonano pełnego zakupu wyposażenia poszczególnych sal, w tym najwyższej klasy instrumentów muzycznych, sprzętu komputerowego i audiowizualnego oraz mebli. Baza lokalowa będąca w dyspozycji Wydziału oraz baza Uczelni (udostępniona przez inne jednostki) dostosowana jest do potrzeb kształcenia na ocenianym kierunku – uwzględnia specyficzne potrzeby kierunku wokalistyka oraz zapewnia prowadzenie badań naukowych/działalności artystycznej kadry dydaktycznej i studentów. Zasoby Biblioteki Głównej umożliwiają poszerzanie wiedzy i dostęp do aktualnych opracowań i wydawnictw, związanych z zakładanymi efektami kształcenia i literaturą zalecaną w sylabusach. Ponadto bliska perspektywa powiększenia infrastruktury dydaktycznej, docelowo przewidzianej dla ocenianej Jednostki dodatkowo wzmacnia argumentację co do przyznania oceny wyróżniającej w zakresie spełnienia kryterium.

4. Zalecenia

BRAK

5. Jednostka zapewnia studentom wsparcie w procesie uczenia się, prowadzenia badań i wchodzenia na rynek pracy

5.1 Pomoc naukowa, dydaktyczna i materialna sprzyja rozwojowi naukowemu, społecznemu i zawodowemu studentów, poprzez zapewnienie dostępności nauczycieli akademickich, pomoc w procesie uczenia się i skutecznym osiągnięciu zakładanych efektów kształcenia oraz zdobywaniu umiejętności badawczych, także poza zorganizowanymi zajęciami dydaktycznymi. W przypadku prowadzenia kształcenia na odległość jednostka zapewnia wsparcie organizacyjne, techniczne i metodyczne w zakresie uczestniczenia w e-zajęciach.*

5.2 Jednostka stworzyła warunki do udziału studentów w krajowych i międzynarodowych programach mobilności, w tym poprzez organizację procesu kształcenia umożliwiającą wymianę krajową i międzynarodową oraz nawiązywanie kontaktów ze środowiskiem naukowym.*

5.3 Jednostka wspiera studentów ocenianego kierunku w kontaktach ze środowiskiem akademickim, z otoczeniem społecznym, gospodarczym lub kulturalnym oraz w procesie wchodzenia na rynek pracy, w szczególności, współpracując z instytucjami działającymi na tym rynku.*

5.4 Jednostka zapewnia studentom niepełnosprawnym wsparcie naukowe, dydaktyczne i materialne, umożliwiające im pełny udział w procesie kształcenia oraz w badaniach naukowych.

5.5 Jednostka zapewnia skuteczną i kompetentną obsługę administracyjną studentów w zakresie spraw związanych z procesem dydaktycznym oraz pomocą materialną, a także publiczny dostęp do informacji o programie kształcenia i procedurach toku studiów.

1. Ocena

W PEŁNI

2. Opis spełnienia kryterium, z uwzględnieniem kryteriów oznaczonych dwiema cyframi

5.1. w spotkaniu z Zespołem Oceniającym uczestniczyli studenci I i II stopnia studiów wszystkich lat. Zajęcia prowadzone są w małych grupach lub indywidualnie. Studenci mają możliwość korzystania z indywidualnego planu lub programu studiów, jednak nikt z obecnych na spotkaniu nie skorzystał z takiej formy. Ze względu na relację Mistrz-Uczeń mają zapewniony systematyczny kontakt z nauczycielami akademickimi, w tym również za pośrednictwem poczty elektronicznej lub telefonu. Studenci dostają informację zwrotną na temat postępów w nauce oraz wskazówki dotyczące doskonalenia swoich umiejętności, co daje gwarancję skutecznego osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia i zdobywania umiejętności badawczych.

Regulamin Studiów, plany studiów, sylabusy są opublikowane na stronie internetowej Uczelni. Studenci mogą zgłaszać swoje prośby i zażalenia do Władz Wydziału, podczas spotkania z Zespołem Oceniającym pozytywnie ocenili system składania skarg i zażaleń. Władze Wydziału biorą pod uwagę propozycje studentów dotyczące zmian w harmonogramach zajęć i planach studiów, co należy ocenić pozytywnie. Na ich wniosek zwiększono liczbę godzin z przedmiotów: „Etiudy słowne” czy „Sceny wokalne”. Studenci pozytywnie odnieśli się do wyposażenia sal dydaktycznych oraz dostępu do sal ćwiczeniowych. Podczas wizytacji udostępniono Zespołowi Oceniającemu PKA kwestionariusze ankiet wypełnione przez studentów oraz opracowania ankietyzacji. Na podstawie analizy przedstawionych materiałów można stwierdzić, że studenci negatywnie ocenili dostęp do sali koncertowej w której odbywają się recitale dyplomowej, ponieważ chcieliby mieć wystarczająco dużo czasu na odbycie prób generalnych. Pozytywnie ocenili możliwość brania udziału w: przedstawieniach operowych, koncertach czy kursach mistrzowskich typu Master Class. Wyrażono również negatywną opinię dotyczącą braku castingów i przesłuchań do realizowanych oper. Studenci mają możliwość zdobycia uprawnień pedagogicznych w ramach Studium Pedagogicznego, które jest odpłatne. Studium Pedagogiczne mogą realizować wyłącznie studenci II stopnia. Na spotkaniu z Zespołem Oceniającym stwierdzono, że opłata za uczestnictwo w Studium Pedagogicznym jest zbyt wysoka (ok. 500 zł za jeden semestr – informacje uzyskane od Władz Jednostki i studentów). Ponadto negatywnie oceniono terminarz zajęć Studium Pedagogicznego, który – zdaniem studentów - dostosowany jest głównie do harmonogramu Wydziału Instrumentalnego. Studenci wizytowanego kierunku, aby móc zrealizować poszczególne zajęcia ze Studium Pedagogicznego zmuszeni są do przychodzenia na zajęcia w weekendy. Na wizytowanym kierunku nie działa żadne koło naukowe.

Przyznawanie pomocy materialnej odbywa się na zasadach opisanych w stosownym Regulaminie. Wszystkie świadczenia pomocy materialnej określone w art. 173 ust. 1 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym są zapewniane zgodnie z Regulaminem. W skład Komisji Stypendialnej oraz Komisji Odwoławczej wchodzi studenci - zgodnie z art. 177 ust. 3 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym. Z Samorządem Studenckim konsultowany jest stosowny regulamin, próg dochodu przypadającego na jedną osobę rodzinie, o czym świadczą dokumenty przedstawione w trakcie wizytacji. Studenci na spotkaniu z Zespołem Oceniającym PKA pozytywnie odnieśli się do możliwości otrzymania zwrotu kosztów związanych z udziałem w konkursie lub wyjazdem na kursy mistrzowskie.

5.2. Studenci mają możliwość wymiany międzynarodowej w ramach programu Erasmus + oraz Środkowoeuropejskiego Programu Studiów Uniwersyteckich (CEEPUS). W latach 2014-2016 z wymiany w ramach programu Erasmus + skorzystało 12 studentów (w tym 6 osób przyjeżdżających). Uczelnia ma podpisane w sumie 71 umów (60 w ramach programu Erasmus + i 11 w ramach CEEPUS). Na Uczelni zatrudniony jest specjalista ds. kontaktów z zagranicą. Do jego zadań należy informowanie studentów o możliwości wyjazdu w ramach wymiany międzynarodowej oraz wsparcie merytoryczne i organizacyjne. Studenci pozytywnie ocenili dostęp do informacji o wymianie międzynarodowej. Organizowane są spotkania ze specjalistą ds. kontaktów z zagranicą. Wszystkie dokumenty związane z wymianą studencką dostępne są na stronie internetowej Uczelni.

5.3. Na Uczelni funkcjonuje Biuro Promocji i Organizacji Imprez, które jest odpowiedzialne za kontakt z otoczeniem kulturalnym. W procesie wejścia na rynek pracy studentów wspomagają nauczyciele akademicy, którzy organizują wydarzenia poza siedzibą Uczelni. Są to m.in. koncerty okazjonalne o charakterze kameralnym. Studenci mają także możliwość wzięcia udziału w przedsięwzięciach organizowanych przez inne uczelnie m.in. Uniwersytet Wrocławski, Politechnikę

Wrocławską, Uniwersytet Przyrodniczy we Wrocławiu (w ramach Festiwalu nauki oraz Święta Nauki). Po zapoznaniu się z dokumentacją Biura Promocji i Organizacji Imprez warto podkreślić, iż Jednostka przygotowuje szkolenia z zakresu wchodzenia na rynek pracy. Oto przykłady tematów: „Muzyk na współczesnym rynku pracy”, „Jak odnaleźć się na rynku pracy w branży muzycznej”, „Jak mądrze zaplonować swoją przyszłość”.

5.4. Na Uczelni nie funkcjonuje pełnomocnik ds. osób niepełnosprawnych, Na wizytowanym kierunku studiuje jedna osoba z niepełnosprawnościami, wszystkie problemy są rozwiązywane sposób indywidualny. Infrastruktura Uczelni wyposażona jest w windy, które ułatwiają dostęp do sal wykładowych. Ponadto Uczelnia wspiera studentów niepełnosprawnych pod względem dydaktycznym i materialnym, mogą oni ubiegać się o indywidualny plan studiów oraz o stypendium specjalne czy zapomogę.

5.5. Na Uczelni funkcjonuje Dział Nauczania i Spraw Studenckich, który jest podstawową jednostką administracyjną. Godziny otwarcia Działu Nauczania i Spraw studenckich są adekwatne do potrzeb studentów. Do kompetencji Działu Nauczania i Spraw Studenckich należy obsługa administracyjna w zakresie spraw związanych z pomocą dydaktyczną i materialną. Podczas spotkania z Zespołem Oceniającym PKA studenci podkreśli, że pracowników administracji cechuje wysoka kultura osobista. Informacje na temat programu kształcenia, sylabusów, harmonogramu rok akademickiego czy dokumentów związanych z pomocą materialną dostępne są na stronie internetowej Uczelni. Na spotkaniu z Zespołem Oceniającym i w ankietach, studenci wyrazili pozytywną opinie na temat osoby z administracji, która odpowiada za pomoc materialną.

3. Uzasadnienie

Jednostka wspiera studentów w procesie uczenia się poprzez odpowiednią pomoc dydaktyczną, naukową i materialną. Nauczyciele akademicy dostępni są dla studentów poza zajęciami. Władze Wydziału biorą pod uwagę prośby studentów na temat planów studiów. Plany studiów, sylabusy dostępne są na stronie internetowej Uczelni. Studenci mają możliwość udziału w programach międzynarodowych i są na bieżąco informowani o dodatkowych rekrutacjach. Infrastruktura Uczelni jest dostosowana do potrzeb osób z niepełnosprawnościami. Ponadto studenci mają możliwość skorzystania z indywidualnego planu studiów, a także zapewnioną kompetentną obsługę administracyjną.

4. Zalecenia

1. Należy rozważyć bardziej korzystne rozwiązania dla studentów wizytowanego kierunku w zakresie odpłatności i harmonogramu zajęć w ramach Studium Pedagogicznego. Proponuje się modyfikację harmonogramu zajęć Studium Pedagogicznego w taki sposób, aby studenci kierunku wokalistyka mogli uczęszczać na wszystkie obowiązujące zajęcia (zgodnie z terminarzem) w ramach studiów stacjonarnych – tzn. bez konieczności uzupełniania niektórych przedmiotów w weekendy, kiedy to prowadzone są zajęcia w ramach studiów niestacjonarnych. Według opinii studentów opłata semestralna za udział w zajęciach Studium Pedagogicznego jest zbyt wysoka (wynosi ok. 500 złotych za jeden semestr).

2. Proponuje się rozważenie wprowadzenia castingów wśród studentów do planowanych przez Jednostkę wystawień oper i spektakli. Wdrożenie takiego rozwiązania przygotowuje jeszcze lepiej studentów do przesłuchań organizowanych poza Uczelnią.

6. W jednostce działa skuteczny wewnętrzny system zapewniania jakości kształcenia zorientowany na ocenę realizacji efektów kształcenia i doskonalenia programu kształcenia oraz podniesienie jakości na ocenianym kierunku studiów

6.1 Jednostka, mając na uwadze politykę jakości, wdrożyła wewnętrzny system zapewniania jakości kształcenia, umożliwiający systematyczne monitorowanie, ocenę i doskonalenie realizacji procesu kształcenia na ocenianym kierunku studiów, w tym w szczególności ocenę stopnia realizacji zakładanych efektów kształcenia i okresowy przegląd programów studiów mający na celu ich doskonalenie, przy uwzględnieniu:*

6.1.1. projektowania efektów kształcenia i ich zmian oraz udziału w tym procesie interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych,*

6.1.2. monitorowania stopnia osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia na wszystkich rodzajach zajęć i na każdym etapie kształcenia, w tym w procesie dyplomowania,

6.1.3. weryfikacji osiąganych przez studentów efektów kształcenia na każdym etapie kształcenia i wszystkich rodzajach zajęć, w tym zapobiegania plagiatom i ich wykrywania,*

6.1.4. zasad, warunków i trybu potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych poza systemem studiów,

6.1.5. wykorzystania wyników monitoringu losów zawodowych absolwentów do oceny przydatności na rynku pracy osiągniętych przez nich efektów kształcenia,*

6.1.6. kadry prowadzącej i wspierającej proces kształcenia na ocenianym kierunku studiów, oraz prowadzonej polityki kadrowej,*

6.1.7. wykorzystania wniosków z oceny nauczycieli akademickich dokonywanej przez studentów w ocenie jakości kadry naukowo-dydaktycznej,

6.1.8. zasobów materialnych, w tym infrastruktury dydaktycznej i naukowej oraz środków wsparcia dla studentów,

6.1.9. sposobu gromadzenia, analizowania i dokumentowania działań dotyczących zapewniania jakości kształcenia,

6.1.10. dostępu do informacji o programie i procesie kształcenia na ocenianym kierunku oraz jego wynikach

6.2. Jednostka dokonuje systematycznej oceny skuteczności wewnętrznego systemu zapewniania jakości i jego wpływu na podnoszenie jakości kształcenia na ocenianym kierunku studiów, a także wykorzystuje jej wyniki do doskonalenia systemu.

1. Ocena

W PEŁNI

2. Opis spełnienia kryterium, z uwzględnieniem kryteriów oznaczonych dwiema i trzema cyframi.

Przyjętym przez Władze ocenianego kierunku gwarantem rozwoju Uczelni oraz ciągłego doskonalenia procesu kształcenia, działalności artystycznej i naukowo-badawczej jest Wewnętrzny System Zapewnienia Jakości Kształcenia. Zasady jego funkcjonowania oraz procedury monitorowania i ciągłego doskonalenia reguluje Zarządzenie Rektora AMKL nr 34/2015 z dnia 27 października 2015 r. W ramach Wydziału Dziekan powołał Wydziałowy Zespół ds. Zapewnienia Jakości Kształcenia (WZZJK), w skład którego weszli Dziekan, Kierownik Katedry, Prodziekan oraz przedstawiciele nauczycieli akademickich. Corocznie WZZJK przedstawia Uczelnianemu Zespołowi ds. Zapewnienia Jakości Kształcenia sprawozdanie ze swojej działalności z uwzględnieniem w nim informacji z przeprowadzonych w zakresie jakości kształcenia badań. Studenci nie mają swoich przedstawicieli w Uczelnianym Zespole ds. Zapewnienia Jakości Kształcenia oraz Wydziałowym Zespole ds. Zapewnienia Jakości Kształcenia. Są natomiast obecni w składzie Senatu i Rady Wydziału z zachowaniem wymagań zawartych w art. 67 ust. 4 i art. 61 ust. 3 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym. Analiza protokołów z posiedzeń Rady Wydziału dowodzi, że studenci uczestniczą w posiedzeniach. Zgodnie z uzyskanymi w czasie wizytacji informacjami studenci mają zachowaną autonomię w zakresie delegowania swoich przedstawicieli do odpowiednich gremiów.

6.1.1. Funkcjonujący w ramach ocenianego kierunku studiów wokalistyka Wewnętrzny System Zapewnienia Jakości Kształcenia uwzględnia procedury związane z projektowaniem efektów kształcenia oraz wprowadzaniem zmian w ich treści przy udziale interesariuszy zewnętrznych i wewnętrznych.

Współpraca z instytucjami kultury, nauki i placówkami edukacyjnymi oraz instytucjami i organizacjami społecznymi (Polskie Stowarzyszenie Pedagogów Śpiewu, Opera Wrocławska, Narodowe Forum Muzyki, filharmonie na Dolnym Śląsku, innymi uczelniami wyższymi - szczególnie ASP we Wrocławiu przy realizacji spektakli dyplomowych) pozwala na dostosowanie realizowanego

programu kształcenia do oczekiwań pracodawców. Wśród podejmowanych ostatnio działań należy wymienić: współpracę z inżynierami-akustykami, której efektem będzie poprawa warunków realizacji procesu kształcenia, wykład i warsztaty z posturologii, wykłady i zajęcia z zakresu wokalistyki estradowej, wspólne projekty z instrumentalistami specjalizującymi się w wykonawstwie muzyki dawnej. We współpracy z partnerami zewnętrznymi od wielu lat organizowane są również kursy metodyczne dla nauczycieli śpiewu, których program jest sukcesywnie modyfikowany z uwzględnieniem zgłaszanych przez interesariuszy opinii (do ostatnich zmian należy wprowadzenie zagadnień dotyczących problematyki śpiewu estradowego). Ponadto przy ich udziale Władze ocenianego kierunku prowadzą liczne przedsięwzięcia związane z działalnością naukową oraz artystyczną nauczycieli akademickich i studentów ocenianego kierunku studiów (próby i koncerty pod merytoryczną opieką wybitnych artystów z: Filharmonii Dolnośląskiej, Filharmonii Wałbrzyskiej, Orkiestry Reprezentacyjnej Wojsk Lądowych, Opery Polskiej, agencji Pro Musica, Narodowego Forum Muzyki). Przyjęte rozwiązania, mimo braku nadania im cech cykliczności gwarantują weryfikację uwzględnionych w programie studiów efektów kształcenia przez pryzmat zmieniających się oczekiwań rynku pracy. Zgłaszane przez nauczycieli akademickich (będących również pracownikami instytucji stanowiących interesariuszy zewnętrznych) sugestie dotyczące projektowania efektów kształcenia gromadzone i omawiane są podczas posiedzeń Rady Wydziału, a także jako uwagi przekazywane w czasie bezpośrednich rozmów z Dziekanem Wydziału. W następstwie zgłaszanych sugestii przez interesariuszy zewnętrznych, nauczycieli akademickich oraz studentów ocenianego kierunku, do programu studiów włączono nową pulę przedmiotów do wyboru m.in. historia muzyki filmowej, technologia muzyki komputerowej, kształcenie słuchu, muzykoterapia kliniczna, propedeutyka kompozycji komputerowej, analiza współczesnego dzieła muzycznego. Samorząd Studentów opiniuje programy, w tym plany studiów. Ponadto opinia studentów w zakresie realizowanego programu kształcenia jest uwzględniana przy wprowadzaniu opisanych wyżej zmian efektów kształcenia poprzez wykorzystanie wyników ankiet (pytania dotyczą treści merytorycznych realizowanych zajęć, ich wymiaru, nakładu pracy, przydatności nauczanych treści, spełnienia oczekiwań, warunków organizacji studiów).

6.1.2. Monitorowanie stopnia osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia na ocenianym kierunku przebiega w sposób ciągły. Jest to wynikiem specyfiki prowadzonego kształcenia opartego na relacji Mistrz-Uczeń. Ta niemal indywidualna forma kształcenia sprzyja bieżącemu diagnozowaniu i uzupełnianiu braków w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych objętych treścią przedmiotu. Ponadto, w celu zapewnienia swobody wypowiedzi studentów Uczelnia przeprowadza anonimową ankietę dotyczącą ich opinii na temat efektywności kształcenia, której wyniki i wnioski opracowywane są przez Wydziałowy Zespół ds. Zapewniania Jakości Kształcenia.

Monitorowanie stopnia osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia odbywa się także na podstawie realizowanych programów artystycznych zgodnych z oczekiwaniami interesariuszy zewnętrznych, udziału w koncertach, spektaklach, projektach artystycznych, wyników prac zaliczeniowych, egzaminów, hospitacji prowadzonych zajęć dydaktycznych, a także przygotowywanych przez studentów prac dyplomowych. Proces dyplomowania obejmuje recitale dyplomowe oraz obronę pisemnej pracy dyplomowej, w następstwie czego następuje weryfikacja osiągnięcia przez studenta założonych w programie efektów kształcenia. Stosowane metody nauczania wynikają z przyjętej tradycji kształcenia wokalistów oraz specyfiki przekazywanych treści, promują indywidualność, oryginalność, kreatywność i otwartość na zmiany. Adekwatność ich doboru do zagadnień napotykaných w procesie tworzenia i obcowania z dziełami artystycznymi podlega monitorowaniu ze strony Dziekana Wydziału prowadzonego w ramach oceny możliwości osiągnięcia przez studentów zakładanych programem kształcenia efektów.

WZZJK poprzez udział swoich członków w przebiegu zaliczeń (wystąpienia, pokazy), prowadzi bieżącą obserwację stopnia osiągnięcia przez studentów zakładanych efektów kształcenia z przedmiotów scenicznych tj. Dykcja, Etiudy słowne, Sceny Wokalne, Praca nad plastyką ciała. Bieżące monitorowanie zgodności treści i poziomu nauczania z zakładanymi efektami kształcenia pozwala na identyfikowanie spójności między wskazanymi elementami i owocuje wieloma nagrodami i wyróżnieniami zdobywanymi przez studentów i absolwentów Wydziału na krajowych i zagranicznych konkursach, co dla systemu zapewnienia jakości kształcenia stanowi weryfikację i potwierdzenie słuszności doboru stosowanych narzędzi monitorowania efektów kształcenia.

Osiągnięcia te potwierdzają również celowość i efektywność wykorzystywanych metod dydaktycznych.

6.1.3. Weryfikacja osiąganych przez studentów efektów kształcenia przeprowadzana jest przez nauczycieli akademickich w toku realizowanych przez nich zajęć dydaktycznych z uwzględnieniem treści i założeń przyjętych w sylabusie przedmiotu, co corocznie podlega ocenie WZZJK.

Studenci oceniani są indywidualnie lub przez komisję. Przedmioty podstawowe oraz kształcenia ogólnego oceniane są zwykle podczas egzaminu (zaliczenia) składanego przed nauczycielem akademickim, natomiast przedmioty kierunkowe, w tym główny przedmiot kierunkowy – śpiew, oceniane są podczas egzaminu składanego przed komisją. Przy realizacji programu przedmiotów zbiorowych Wydział zapewnia organizację pokazów, spektakli, koncertów, którym towarzyszy dyskusja na temat postępów studentów, stanowiąca dla nich informację zwrotną odnośnie rozwoju umiejętności. Udział studentów jako interesariuszy wewnętrznych w procesie weryfikacji osiąganych efektów kształcenia Uczelnia zapewnia poprzez ankiety studenckie dotyczące oceny efektywności kształcenia na uczelni w kategoriach nabytej wiedzy, umiejętności, kompetencji społecznych oraz jakości funkcjonowania uczelni (Załącznik numer 4 do Zarządzenia 34/2015 Rektora Akademii Muzycznej im. Karola Lipińskiego we Wrocławiu z dnia 27 października 2015 r.).

Dobór właściwych form weryfikacji osiąganych przez studentów efektów kształcenia na każdym etapie kształcenia i wszystkich rodzajach zajęć regulują procedury systemu sprecyzowane Zarządzeniem Rektora. Oprócz wskazanych w nim wybranych form weryfikowania efektów kształcenia (np. egzaminy semestralne, kolokwia, prace pisemne, sprawdziany, komisyjna forma oceny efektów, publiczna prezentacja, udokumentowana forma aktywności społecznej w obszarze działalności kulturalnej) Rada Wydziału ustanawia własne formy weryfikowania efektów kształcenia dostosowane do specyfiki prowadzonego kształcenia (np. konfrontacja konkursowa, udział w działalności koncertowej uczelni). Elementem prowadzonej weryfikacji efektów kształcenia są również organizowane pod opieką nauczycieli akademickich ocenianego kierunku studiów oraz Władz kierunku koncerty i spektakle, które stanowią niezbędny element kształcenia wokalisty. Działania te służą przy tym włączeniu interesariuszy zewnętrznych w proces weryfikacji osiąganych przez studentów efektów kształcenia. Oceny trafności doboru sposobów weryfikacji do zakładanych efektów kształcenia dokonuje Dziekan. Wyniki oceny metod weryfikacji efektów kształcenia osiąganych przez studentów wykorzystywane są jako podstawa doskonalenia programu studiów oraz metod jego realizacji, wobec czego do programu studiów włączono warsztaty z analizy współczesnego dzieła muzycznego.

Specyfika kształcenia artystycznego wyraźnie uwidacznia się przy weryfikacji efektów w trakcie przygotowania pisemnej pracy dyplomowej, bowiem niewielka liczba dyplomantów podlegających poszczególnym opiekunom, sprzyja systematycznemu badaniu postępów przygotowania pracy z uwzględnieniem samodzielności jej pisania. Proces kształcenia na pierwszym stopniu studiów kończy się recitalem i pisemną pracą licencjacką (wraz z jej obroną), natomiast na studiach drugiego stopnia dwoma recitalami i pracą pisemną wraz z jej obroną i kolokwium. Zgodnie z wymaganiami prawa uczelnia wprowadziła i stosuje system antyplagiatowy (program PLAGIAT).

Skuteczność działań naprawczych, korygujących i doskonalących podejmowanych na podstawie wykorzystania wyników oceny metod weryfikacji efektów kształcenia potwierdza wysoki poziom prowadzonych przez nauczycieli akademickich zajęć dydaktycznych realizowanych z wykorzystaniem skutecznych, potwierdzonych tradycją kształcenia muzycznego, metod weryfikacji efektów kształcenia. Wykładowcy poprzez stałą współpracę z instytucjami kultury na bieżąco śledzą istotne dla pracodawców przyszłych absolwentów kierunku umiejętności, które kształtują u studentów wykorzystując przy tym zindywidualizowane formy kształcenia dostosowane do specyfiki studiów i zdolności studentów.

6.1.4. Zgodnie z postanowieniami ustawy Senat Uczelni 29 czerwca 2015 roku podjął uchwałę w sprawie zasad, warunków i trybu potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych poza systemem studiów (Uchwała nr 25/2015 Senatu Akademii Muzycznej z dnia 30 czerwca 2015 r.). Przewidziane nią procedury zostały włączone do działań objętych funkcjonowaniem systemu. Implementacja przepisów prawnych w tym zakresie przebiega prawidłowo, co potwierdza przygotowanie przez Władze ocenianego kierunku odpowiednich procedur służących potwierdzaniu efektów uczenia się.

Odpowiedzialność w tym zakresie powierzono Wydziałowej Komisji ds. Potwierdzania Efektów, do której składu Dziekan Wydziału może powołać eksperta lub zespół ekspertów. Weryfikacja efektów uczenia się dokonywana jest w formie egzaminu (programu artystycznego). Zakres poszczególnych egzaminów odpowiada treściom programowym założonym dla danego przedmiotu.

6.1.5. Absolwenci wokalistyki są objęci monitorowaniem ich losów zawodowych w celu dostosowywania kierunków studiów i realizowanych programów kształcenia do potrzeb rynku pracy. Monitoring przebiega na dwóch płaszczyznach poprzez pozyskiwanie informacji odnośnie przydatności na rynku pracy osiągniętych w trakcie studiów efektów kształcenia bezpośrednio od studentów oraz od ich pracodawców. W pierwszym przypadku informacje od absolwentów pozyskiwane są przy pomocy kwestionariusza ankiety, którego pytania dotyczą m.in. poziomu kompetencji nauczycieli akademickich, przyrostu kompetencji zawodowych, przydatności zagadnień nauczanych poza przedmiotem głównym. Ankieta przeprowadzana jest po trzech i pięciu latach od ukończenia studiów. Monitorowanie losów zawodowych absolwentów przy współpracy z pracodawcami realizuje się poprzez badanie, do którego stosuje się kwestionariusz ankiety dotyczącej oceny efektywności kształcenia w uczelni (formularz obejmuje m.in. zagadnienia związane z wyróżniającymi absolwentów cechami, stopniem przygotowania do wykonywania zawodu, kompetencji, które winny być lepiej rozwinięte). Za organizację i opracowanie wyników opisanych ankiet odpowiada Biuro Promocji i Organizacji Imprez. Ponadto Uczelnia bierze udział w programie monitoringu zawodowych losów absolwentów uczelni artystycznych organizowanym przez Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego.

Nauczyciele akademicy poprzez długoletnią współpracę ze swoimi studentami budują bliskie relacje interpersonalne, które pozwalają na utrzymanie ciągłego kontaktu ze swoimi podopiecznymi nawet po ukończeniu przez nich kształcenia na Uczelni. Pozwala to na bieżące monitorowanie losów zawodowych absolwentów oraz ocenę celowości stosowanych metod i form nauczania. Władze Wydziału znają również wyniki organizowanych konkursów o zatrudnienie wokalistów, konkursów wokalnych i sztuki estradowej, w tym odnoszonych w nich sukcesach absolwentów Uczelni. Analiza prac WZZJK wskazuje na zrozumienie konieczności wykorzystania opinii studentów, absolwentów i interesariuszy zewnętrznych do doskonalenia procesu dydaktycznego, w efekcie czego w programie studiów poszerzono zakres przedmiotów scenicznych oraz włączono takie przedmioty do wyboru jak np. estetyka muzyki.

6.1.6. System zapewnienia jakości kształcenia obejmuje przeprowadzaną zgodnie z Zarządzeniem Rektora okresową ocenę nauczycieli akademickich dokonywaną przez Komisję Wydziałową ds. Okresowej Oceny oraz Komisję Uczelnianą ds. Okresowej Oceny Członków Komisji Wydziałowych. Wypełniana przez nauczycieli akademickich ankieta obejmuje osiągnięcia artystyczne (np. wykonanie utworu muzycznego, udział w premierowym spektaklu teatralnym, recital muzyczny, prawykonanie utworu muzycznego) i naukowe pracownika (w tym wystąpienia na konferencjach naukowych, zorganizowane konferencje, nagrody i wyróżnienia, publikacje). W zakresie wypełniania przez nauczyciela akademickiego obowiązków dydaktycznych Komisja uwzględnia ocenę przedstawioną przez studentów, a ponadto Przewodniczący Komisji może zwrócić się do Samorządu Studenckiego o wyrażenie dodatkowej opinii w tej sprawie. Ocena ma charakter opisowy, a w końcowym wniosku zawiera stwierdzenie pozytywnej lub negatywnej opinii w sprawie dalszego zatrudniania na danym stanowisku. Studenci w tym Samorząd Studentów nie są zapoznawani z wynikami ankiet. Dla oceny działalności dydaktycznej nauczyciela akademickiego stosuje się wypełniany przez studentów arkusz ankiety, którego pytania dotyczą m.in. postawy nauczyciela akademickiego względem studentów, poziomu wymagań, sposobu prowadzenia zajęć dydaktycznych. Zajęcia dydaktyczne na ocenianym kierunku studiów prowadzone są przez osoby przygotowane pod względem merytorycznym oraz dydaktycznym, ponadto - dzięki licznym sukcesom artystycznym odnoszonym na szczeblu krajowym i międzynarodowym - nauczyciele akademicy są autorytetem dla swoich studentów. Czynnikiem sprzyjającym podnoszeniu poziomu prowadzonego procesu dydaktycznego jest zapewnienie warunków sprzyjających podnoszeniu kwalifikacji pracowników poprzez: przeprowadzanie przewodów kwalifikacyjnych, uzyskiwanie stopni naukowych, rozwój artystyczny i naukowy, uczestnictwo w wymianach międzyuczelnianych i międzynarodowych, konferencjach naukowych, seminariach, sesjach.

Hospitacje zajęć dydaktycznych odbywają się według planu ustalanego na posiedzeniu WZZJK. Pełnią one funkcję doradczą i kontrolną. Hospitacjami objęci są w szczególności nauczyciele o krótszym stażu dydaktycznym. Procedury systemu obejmują również hospitacje w trybie interwencyjnym.

Należy podkreślić, iż wszyscy pracownicy, w tym nauczyciele akademicy oraz pracownicy wspierający proces kształcenia, poprzez wypełnianie ankiety uczestniczą w ocenie jakości funkcjonowania Akademii. Formularz obejmuje kwestie związane ze znajomością procedur regulujących zasady pracy, relacji służbowych z przełożonymi, funkcjonowania procedur organizacyjnych, satysfakcji z wykonywanej pracy oraz ich spostrzeżeń w zakresie możliwości doskonalenia obowiązujących procedur systemu. Procedury systemu przewidują ocenę kadry wspierającej proces kształcenia poprzez ankietę dotyczącą jakości funkcjonowania Uczelni (Załącznik numer 6 do Zarządzenia 34/2015 Rektora Akademii Muzycznej im. Karola Lipińskiego we Wrocławiu z dnia 27 października 2015 r.), której pytania odnoszą się do dostosowania godzin pracy pracowników administracji do potrzeb studentów oraz jakości pracy kadry wspierającej proces kształcenia (Działu Nauczania i Spraw Studenckich, Biura Promocji i Organizacji Imprez).

6.1.7. W celu zasięgnięcia opinii studentów odnośnie ich oceny wypełniania przez nauczycieli akademickich obowiązków dydaktycznych, przeprowadzana jest ankietyzacja studentów, której celem jest podnoszenie jakości kształcenia. Do ujętych treścią ankiety zagadnień należą m.in. opinie na temat sposobu prowadzenia zajęć, umiejętności zainteresowania przedmiotem, pobudzania do krytycznego myślenia, zachęcania do samodzielnego uczenia się, dostępności nauczyciela akademickiego, atmosfery na zajęciach, czy wymagań i sprawiedliwego oceniania. Wyniki ankiet studenckich brane są pod uwagę przez Komisję Wydziałową ds. Okresowej Oceny Nauczycieli Akademickich przy opiniowaniu arkuszy oceny (złożonych przez nauczycieli akademickich) oraz przy okresowym przeglądzie kadry naukowo-dydaktycznej, dokonywanym zgodnie z przepisami prawa co dwa i co cztery lata.

Ze względu na bardzo zindywidualizowany proces kształcenia na ocenianym kierunku studiów, najbardziej istotnym źródłem pozyskania informacji odnośnie oceny jakości kadry naukowo-dydaktycznej przez studentów są bezpośrednie rozmowy, dzięki którym możliwe jest bieżące rozwiązywanie powstałych nieporozumień oraz zapobieganie eskalacji pojawiających się problemów. Ponadto praca w systemie Mistrz-Uczeń ze swojej istoty dąży do niwelowania nieporozumień i wypracowania wspólnych, uznanych przez obie strony za najlepsze metod kształcenia. Przeprowadzana ankietyzacja stanowi zatem uzupełnienie pozyskiwanych drogą bezpośrednich rozmów ze studentami informacji, zapewniając studentom możliwość anonimowej oceny jakości pracy nauczycieli akademickich. Przedstawiona do wglądu Zespołu Oceniającego dokumentacja potwierdziła, iż prowadzone są konsultacje ze studentami odnośnie ich satysfakcji z prowadzonego kształcenia, ze szczególnym uwzględnieniem opinii osób kończących kształcenie, co ma na celu zgromadzenie informacji, które pozwoliłyby na poprawę jakości prowadzonych studiów. Nie wskazano jednak konkretnych przykładów wykorzystania zgłoszonych przez studentów sugestii zmian realizowanego programu kształcenia do jego poprawy.

6.1.8. Procedury systemu zapewnienia jakości kształcenia obejmują systematyczny przegląd dostępnej infrastruktury zarówno w salach wykładowo-ćwiczeniowych (wyposażonych w instrumenty), jak i wykorzystywanych w celach dydaktycznych i artystycznych salach koncertowych. Przegląd ten dokonywany jest bez udziału studentów. Dostępna dla Wydziału infrastruktura dydaktyczna umożliwia realizację kształcenia na ocenianym kierunku studiów. Na szczególne wyróżnienie zasługuje wybudowany dzięki zdobytej dotacji Budynek E stanowiący najnowocześniejszy obiekt dydaktyczno-koncertowy Uczelni (mieści się w nim sala koncertowa na 300 miejsc, sala prób orkiestry, kompleks garderób, sala audytorijna na 90 miejsc, sale dydaktyczne, studia nagrań, sale prób i kompleks sal ćwiczeń, Studio Kompozycji Komputerowej, Studio Technik Multimedialnych) Uczelnia wspiera działalność artystyczną studentów poprzez działalność Biura Promocji i Organizacji Imprez (prowadzi bazę ofert indywidualnych studentów i zespołów kameralnych, przygotowuje promocję przedsięwzięć, w które zaangażowani są studenci i nauczyciele akademicy, współpracuje z mediami w zakresie aktywności artystycznej studentów i promocji uczelni).

Wśród działań doskonalących oferowane studentom i pracownikom wsparcie należy wskazać

wprowadzenie systemu „Wirtualny Dziekanat” oraz wprowadzenie od roku 2016 wyłącznie elektronicznych indeksów dla studentów.

Funkcjonujący w ramach Wydziału i kierunku system pomocy materialnej należy ocenić pozytywnie. Uczelnia oferuje studentom stypendium Rektora dla najlepszych studentów, stypendium socjalne, stypendium specjalne dla osób niepełnosprawnych, a w przypadku nagłego pogorszenia się sytuacji finansowej studenta istnieje możliwość złożenia wniosku o przyznanie zapomogi. Dodatkowo oprócz świadczeń wymienionych powyżej studenci Akademii mogą ubiegać się o pomoc materialną w formie stypendium przyznawanego przez właściwego ministra, a także o stypendia fundowane przez Marszałka Województwa Dolnośląskiego, Prezydenta Wrocławia, czy Metropolity Wrocławskiego.

Dotychczas w ramach wewnętrznego systemu zapewniania jakości kształcenia nie dokonywano oceny systemu pomocy materialnej oraz wsparcia studentów, co znajdowało uzasadnienie w zindywidualizowanym procesie kształcenia, pozwalającym na bezpośrednie diagnozowanie konieczności udzielenia wsparcia i pomocy potrzebującym studentom. Pośrednio studenci mogli wyrazić swoją opinię w tej sprawie przy pomocy ankiety dotyczącej jakości funkcjonowania Uczelni, bowiem poza pytaniami na temat współpracy i jakości pracy administracji, ankieta przewiduje możliwość wskazania zalet i wad funkcjonowania Wydziału prowadzącego oceniany kierunek. Dotychczasowe wyniki ankiet potwierdzają zadowolenie studentów ze współpracy z Władzami Wydziału oraz pracownikami administracji. Wśród negatywnych opinii wskazali natomiast na ograniczony dostęp do sali koncertowej, w której odbywają się ich recitale dyplomowe i w której mogliby przeprowadzić poprzedzające recital próby.

6.1.9. Analiza dokumentacji z działalności WZZJK, w tym protokoły z jego posiedzeń **potwierdza** bieżące analizowanie problemów realizowanego kształcenia oraz poszukiwanie skutecznych sposobów ich rozwiązania (np. hospitacje zajęć, ankietyzacja studentów, ocena działalności dydaktycznej nauczyciela akademickiego, ocena programu kształcenia oraz jakości funkcjonowania uczelni, obserwacja przebiegu zaliczeń przedmiotów scenicznych). Na Uczelni wdrożony został tryb oraz metodologia gromadzenia, analizowania i dokumentowania działań dotyczących zapewnienia jakości kształcenia. Zakres kompetencji i odpowiedzialność osób zaangażowanych w ten proces został sformułowany w Statucie Uczelni. Procedury dokumentowania, analizowania, monitorowania i doskonalenia reguluje również Zarządzenie nr 34/2015 Rektora AMKL z dnia 27 października 2015 r. w sprawie doskonalenia wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia w AMKL.

Materiały potwierdzające weryfikację efektów kształcenia (kolokwia, egzaminy, prace pisemne) gromadzą i archiwizują osoby odpowiedzialne za weryfikację efektów kształcenia. Ponadto upoważnieni pracownicy Wydziału odpowiedzialni są za gromadzenie protokołów z posiedzeń Rad Wydziału oraz dokumentów i opracowań niezbędnych do wypełniania przez WZZJK przyznanych przez system zadań. Władze kierunku rozbudowały system upowszechniania informacji dotyczących działalności koncertowej studentów i osiągniętych przez nich sukcesów na konkursach krajowych i międzynarodowych poprzez stronę internetową Uczelni.

Przedłożona Zespołowi oceniającemu dokumentacja z posiedzeń Rady Wydziału potwierdziła, iż kwestie związane z zapewnianiem jakości kształcenia we wszystkich obszarach działania systemu są elementem dyskusji podejmowanej przez pracowników ocenianego kierunku. Uczelnia należy do organizacji i stowarzyszeń międzynarodowych, w tym m.in. Association Europeenne des Conservatoires, Academies de Musique et Musikhochschulen oraz uczestniczy w międzynarodowych programach Erasmus i Ceepus.

6.1.10. Podstawową jednostką zapewniającą studentom dostęp do informacji o programie, procesie kształcenia, jego wynikach oraz dostępnych formach pomocy materialnej jest Dział Nauczania i Spraw Studenckich. Jego zadania określa Regulamin Organizacyjny AMKL (załącznik do Zarządzenia Nr 55/2013 Rektora AMKL z dnia 31 października 2013 r. w sprawie nadania Regulaminu Organizacyjnego AMKL). Ponadto dostęp do informacji na temat współpracującej z ocenianym kierunkiem kadry dydaktycznej oraz oferty kształcenia i realizowanego programu studiów możliwy jest poprzez stronę internetową Uczelni. Wyniki procesu kształcenia, przekładające się w ramach kształcenia na kierunku „wokalistyka” na osiągnięcia i sukcesy studentów oraz absolwentów Wydziału upubliczniane są w zakładkach „Media o nas” oraz „Nasze sukcesy”. Promocji takich wydarzeń i informacji służą również ogłoszenia podane na tablicach i w gablotach umieszczonych w

budynku Uczelni. Działania te zostały objęte procedurami systemu odnoszącymi się do publicznego dostępu do informacji i obejmują również konieczność przedstawienia studentom wyżej wymienionych danych przed rozpoczęciem każdego roku akademickiego. W ramach przyjętych procedur systemu nad redakcją strony internetowej Uczelni oraz prowadzonego przez nią portalu społecznościowo-informacyjnego czuwa Biuro Promocji i Organizacji Imprez. Zadowolenie studentów z dostępności i aktualności informacji potwierdza wypracowanie przez Wydział właściwych metod zagwarantowania dostępu do informacji o programie i procesie kształcenia na ocenianym kierunku studiów.

6.2. Funkcjonujący w ramach ocenianego kierunku studiów system obejmuje wszystkie istotne dla specyfiki prowadzonego kształcenia działania, w tym przede wszystkim: ocenę realizacji i wyników prowadzonego procesu kształcenia, współpracę z istotnymi dla kierunku partnerami zewnętrznymi i wewnętrznymi, monitorowanie losów zawodowych absolwentów, ocenę nauczycieli akademickich oraz niezbędnej dla realizacji programu infrastruktury dydaktycznej. Zespół dokonuje systematycznej oceny skuteczności wewnętrznego systemu zapewniania jakości i jego wpływu na podnoszenie jakości kształcenia na ocenianym kierunku studiów, a także wykorzystuje jej wyniki do doskonalenia procesu kształcenia. Ze względu na specyfikę prowadzonego kształcenia projakościowe zmiany programu studiów dokonywane są na bieżąco i obejmują np. dostosowanie treści zajęć dydaktycznych do wymagań rynku pracy i cenionych umiejętności artysty. Skuteczności działania systemu w tym zakresie dowodzi wprowadzenie do programu studiów ćwiczeń z posturologii, czy realizowanie warsztatów związanych z analizą współczesnego dzieła muzycznego. Przedstawiona do wglądu Zespołu Oceniającego dokumentacja dowodzi, iż sugestie zgłaszane przez współpracujących z Wydziałem interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych są uwzględniane w procesie doskonalenia prowadzonego procesu kształcenia. Wydział prowadzi szeroką współpracę z krajowymi i zagranicznymi uczelniami oraz instytucjami kulturalnymi. Dokonuje się ona również poprzez liczne kontakty nauczycieli akademickich z zatrudniającymi ich instytucjami kultury, co pozwala na aktualizowanie i zgodne z obowiązującymi trendami modyfikowanie procesu kształcenia. Procedury systemu pozwalają również na bardzo istotne monitorowanie realizacji procesu kształcenia i jego efektywności pod względem dostępnej studentom i pracownikom Wydziału infrastruktury dydaktycznej. Skuteczność realizowanych w ramach Wewnętrznego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia przedsięwzięć potwierdzają liczne sukcesy i nagrody studentów oraz nauczycieli akademickich zdobywane w krajowych i międzynarodowych konkursach wokalnych. Świadectwem zaangażowania i chęci podejmowania działań służących doskonaleniu realizowanego procesu dydaktycznego było również pozyskanie wsparcia finansowego na rozbudowę i unowocześnienie infrastruktury dydaktycznej.

3. *Uzasadnienie*

Procedury zarządzania jakością kształcenia na ocenianym kierunku wokalistyka ujęte zostały w ramach Wewnętrznego Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia. Struktura systemu pozwala na przejrzyste i jednoznaczne przypisanie odpowiedzialności za realizację określonych zadań zarówno Uczelnianemu Zespołowi ds. Zapewnienia Jakości Kształcenia, prorektorowi ds. studenckich i dydaktyki, Wydziałowemu Zespołowi ds. Zapewnienia Jakości Kształcenia, jak i organom z nimi współpracującym np. Biuro Promocji i Organizacji Imprez.

Wdrożone mechanizmy umożliwiają systematyczne monitorowanie i ocenę realizacji procesu kształcenia, w tym stopnia osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia, na ocenianym kierunku z uwzględnieniem okresowego przeglądu programów kształcenia w celu jego doskonalenia. Proces ten realizowany jest przy uwzględnieniu opinii studentów, absolwentów, nauczycieli akademickich oraz istotnych dla specyfiki prowadzonego kształcenia interesariuszy zewnętrznych. System weryfikacji efektów kształcenia obejmuje sprawdzenie ich wyników ze szczególnym uwzględnieniem umiejętności artystycznych, a także komponentu wiedzy i kompetencji społecznych.

Władze kierunku dokonują aktualizacji informacji o programie kształcenia w ramach skierowanych do studentów i ogólnodostępnych internetowych platform wymiany informacji oraz przy pomocy tradycyjnych form rozpowszechniania informacji (plakaty, tablice informacyjne). Obowiązujące procedury systemu służą systematycznej i kompleksowej ocenie kadry prowadzącej proces kształcenia, a prowadzona polityka kadrowa zapewnia, iż zajęcia dydaktyczne na ocenianym kierunku

studiów prowadzone są przez osoby przygotowane pod względem merytorycznym oraz dydaktycznym. Ponadto w ramach funkcjonujących procedur systemu prowadzony jest proces ankietyzacji studentów, który zapewnia studentom anonimowość przy formułowaniu opinii dotyczącej współpracujących z nimi nauczycieli akademickich. Studentom zapewnia się dostęp do świadczeń pomocy materialnej oraz innych form środków wsparcia dla studentów. Należy stwierdzić, iż Władze kierunku prowadzą analizę opinii absolwentów wokalistyki na temat przebiegu studiów oraz opinii pracodawców o poziomie zatrudnionych przez nich absolwentów. Ponadto, zgodnie z przydzielonymi kompetencjami prowadzone jest bieżące monitorowanie i przegląd infrastruktury wspierającej proces kształcenia (m.in. biblioteki, sal ćwiczeniowych, dydaktycznych i ich wyposażenia, sal koncertowych i ich zaplecza). Funkcjonujący w ramach ocenianego kierunku studiów system obejmuje wszystkie istotne dla specyfiki prowadzonego kształcenia działania, a miarą skuteczności jego funkcjonowania są liczne sukcesy i nagrody studentów oraz nauczycieli akademickich zdobywane w krajowych i międzynarodowych konkursach wokalnych.

4. Zalecenia

1. Podjęcie działań zmierzających do aktywizacji studentów w zakresie ewaluacji realizowanego procesu kształcenia i jego doskonalenia (aktywny udział w pracach Wydziałowego Zespołu ds. Zapewnienia Jakości Kształcenia, promocja korzyści płynących z udziału w badaniach ankietowych, włączenie studentów do oceny infrastruktury dydaktycznej).
2. Zapewnienie studentom możliwości zapoznania się z wynikami wypełnianych przez nich ankiet.

Odniesienie się do analizy SWOT przedstawionej przez jednostkę w raporcie samooceny, w kontekście wyników oceny przeprowadzonej przez zespół oceniający PKA

1. *Wskazane przez Jednostkę **mocne strony (S)** i **szanse (O)**, patrz przedostatnia strona raportu Uczelni, w znacznym zakresie znalazły swoje potwierdzenie w postaci wniosków, sformułowanych w Raporcie z wizytacji przez Zespół Oceniający.*
2. ***Bardzo dobra kadra naukowo-dydaktyczna**, na co zwraca uwagę Jednostka w ramach mocnych stron, znajduje swoje potwierdzenie w wysokich ocenach ekspertów zdecydowanej większości hospitowanych zajęć. Zespół Oceniający zwraca jednak uwagę na konieczność przyspieszenia rozwoju i awansów nauczycieli akademickich reprezentujących dyscyplinę wokalistyka - zwłaszcza w odniesieniu do osób ze stopniem doktora – w celu zapewnienia optymalnej stabilności kadry (patrz: zalecenia, punkt 2. Raportu z wizytacji).*
3. ***Dobrze opracowana realizacja procesu kształcenia**, wskazana przez Jednostkę, jako kolejna mocna strona, jest uzasadniona. Należy jednakże zwrócić uwagę na konieczność poprawy realizacji procesu kształcenia w zakresie pisemnych prac dyplomowych (patrz: zalecenia, punkt 1. Raportu z wizytacji oraz Załącznik nr 3 wraz z wnioskami).*
4. *Słabe strony sformułowane przez Jednostkę:*
 - a) ***ograniczenie możliwości poszerzenia oferty przedmiotów fakultatywnych ze względu na trudności finansowe.** Zdaniem Zespołu Oceniającego oferta przedmiotów fakultatywnych jest optymalna, natomiast Uczelnia błędnie przyporządkowała do grupy przedmiotów fakultatywnych 2 przedmioty ograniczonego wyboru (patrz, zalecenia, punkt 1. Raportu z wizytacji).*
 - b) ***brak infrastruktury mieszkaniowej dla studentów, za mały wkład Uczelni w dofinansowanie udziału studentów w konkursach zagranicznych.** Z rozmów przeprowadzonych przez Zespół Oceniający z Dziekanem Wydziału Wokalnego wynika, iż: Akademia Muzyczna - pomimo że nie dysponuje własnym akademikiem – zapewnia (za odpłatnością) lokum dla chętnych studentów w bursie, która nie jest własnością Uczelni; w miarę możliwości finansowych, zgodnie z decyzją Rektora, Jednostka refunduje koszty udziału studentów w konkursach zagranicznych, natomiast procedura w tym zakresie nie jest formalnie uregulowana.*

Dobre praktyki

1. *Intensywna współpraca Wydziału z interesariuszami wewnętrznymi Akademii Muzycznej a przede wszystkim z instytucjami kulturalnymi Wrocławia, regionu a także z uczelniami zagranicznymi służy wzmocnieniu pozycji Jednostki, jako znaczącego ośrodka artystycznego i naukowo-dydaktycznego.*

Przewodniczący Zespołu Oceniającego

Prof. dr hab. Sławomir Kaczorowski